



Pedagogische begeleidingsdienst

Huis van het GO!
Willebroekkaai 36
1000 Brussel



SERVICE- DOCUMENT DERDE GRAAD SECUNDAIR ONDERWIJS

MINIMALE MATERIËLE VEREISTEN

DUBBELE FINALITEIT

EERSTE EN TWEEDE LEERJAAR
(5^{de} en 6^{de} jaar)

DOCUMENTNUMMER
3A/MMV

Versiedatum
31/01/2025

Inhoudstafel

Inleiding	4
Generieke materiële vereisten	5
Minimale materiële vereisten basisvorming (op basis van sleutelcompetenties)	6
SC1: Competenties op het vlak van lichamelijk, geestelijk en emotioneel bewustzijn/gezondheid	6
SC2: Competenties in het Nederlands	6
SC3: Competenties in andere talen	7
SC4: Digitale competenties en mediawijsheid	7
SC5: Sociaal-relatieve competenties	7
SC6: Competenties inzake wiskunde, exacte wetenschappen en technologie	7
SC7: Burgerschapscompetenties met inbegrip van competenties inzake samenleven	8
SC8: Competenties met betrekking tot historisch bewustzijn	9
SC9: Competenties met betrekking tot ruimtelijk bewustzijn	9
SC11: Economische en financiële competenties	9
SC13: Leercompetenties met inbegrip van onderzoekscompetenties, innovatiedenken, creativiteit, probleemoplossend en kritisch denken, systeemdenken, informatieverwerking en samenwerken	9
SC15: Ontwikkeling van initiatief, ambitie, ondernemingszin en loopbaancompetenties	9
SC16: Cultureel bewustzijn en culturele expressie	9
Minimale materiële vereisten op basis van BK-doelen	11
Afwerking bouw	11
Assistentie in wonen, zorg en welzijn	13
Basiszorg en ondersteuning	14
Beweging en sport	15
Binnen- en buitenschrijnwerk	16
Binnenschrijnwerk en interieur	18
Binnenvaart en beperkte kustvaart	20
Bouwplaatsmachinist	21
Brom- en motorfietsinstallaties	22
Brood- en banketbakkerij	24
Datacommunicatie- en netwerkinstallaties	25
Decor, etalage en publiciteit	26
Decoratie en schilderwerken	27
Dier en milieu	28
Dierenzorg	30
Elektrische installaties	32
Fietsinstallaties	34
Groenaanleg- en beheer	35
Groendecoratie	36
Grootkeuken en catering	37
Haarverzorging	38
Koelinstallaties	39
Koetswerk	41
Lassen-instructie	44
Logistiek	47
Mechanische vormgeving	48
Moderealisatie	51
Onderhoudsmechanica auto	52
Onthaal en recreatie	54
Onthaal, organisatie en sales	55
Paardenhouderij	56
Plant en milieu	57
Podiuminstallatie	59
Preventief onderhoud machines en installaties	60

Printmedia	63
Restaurant en keuken	64
Ruwbouw	65
Sanitair en verwarmingsinstallaties	67
Schoonheidsverzorging	69
Slagerij	70
Textielverzorging	71
Topsport	72
Vrachtwagenchauffeur	73
Zeevaart	74
Zeevisserij	75

Inleiding

Om de leerplandoelen op een kwaliteitsvolle manier te kunnen realiseren, hebben lerarenteams nood aan ondersteunend pedagogisch didactisch materiaal. De minimale materiële vereisten voor het realiseren van de BK-doelen in de derde graad arbeidsmarktgerichte finaliteit, sommen we hieronder per studierichting op. In de GO! Navigator worden deze minimale materiële vereisten verder geconcretiseerd.

Om de BK-doelen van de derde graad arbeidsmarktgerichte finaliteit te realiseren dient de school minimaal de hierna beschreven infrastructuur, materiële en didactische uitrusting ter beschikking te stellen. Deze dienen te beantwoorden aan de reglementaire eisen op het vlak van veiligheid, gezondheid, hygiëne, ergonomie en milieu.

De school wordt daarbij geadviseerd om de grootte van de klasgroepen af te stemmen op de beschikbare ruimte en infrastructuur.

Inzake veiligheid is de volgende wetgeving van toepassing:

- Codex;
- ARAB;
- AREI;
- Vlarem.

Deze wetgeving bevat de technische voorschriften die in acht moeten genomen worden met betrekking tot:

- de uitrusting en inrichting van lokalen;
- de aankoop en het gebruik van toestellen, materialen en gereedschappen.

Zij schrijven voor dat:

- duidelijke Nederlandstalige handleidingen en een technisch dossier aanwezig moeten zijn;
- alle gebruikers de werkinstructies en onderhoudsvoorschriften dienen te kennen en correct kunnen toepassen;
- de collectieve veiligheidsvoorschriften nooit mogen gemanipuleerd worden;
- de persoonlijke beschermingsmiddelen aanwezig moeten zijn en gedragen worden, daar waar de wetgeving het vereist.

Generieke materiële vereisten

De school garandeert de aanwezigheid van onderstaande zaken:

- Internetvoorziening in alle (vak)lokalen en andere noodzakelijke ruimtes (bv. sporthal)
- Voldoende beschikbare laptops/pc's/tablets met toegang tot digitale media voorzien van volgende software: tekstverwerking, presentatiesoftware en rekenblad
- Uit te lenen digitale randapparatuur (zoals luidsprekers, DVD-speler, multimediateleprojector, projectiescherm, beamer, opnameapparatuur, digitale camera, ...)
- Minstens één, en in de mate van het mogelijke meerdere lokaal(en)/ruimtes dat/die voldoende verduisterd kan/kunnen worden in functie van kwaliteitsvolle projectie
- Toegang tot een printer/scanner/kopieermachine
- Bij voorkeur, en in de mate van het mogelijke, gemakkelijk verplaatsbaar en beschikbaar meubilair
- Gescheiden afvalcontainers voor een correct afvalbeheer en een correct sortering van afvalresten
- Voldoende en ecologisch verantwoord reinigingsmateriaal
- Voldoende opslagruimte/opbergkasten voor specifieke, didactische materialen

Minimale materiële vereisten basisvorming (op basis van sleutelcompetenties)

SC1: Competenties op het vlak van lichamelijk, geestelijk en emotioneel bewustzijn/gezondheid

- Toegang tot:
 - Een (overdekte) kwaliteitsvolle, goed onderhouden sportlocatie/infrastructuur met voldoende grote afmetingen die voldoen aan de noden van de sportcontext die de school wenst in te richten en met de nodige aandacht voor verluchting, verwarming en hygiëne
 - EHBO-materiaal
- In de binnenruimte wordt er voldoende plaats voorzien om toestellen weg te bergen
- Voldoende grote, afzonderlijke kleedruimtes voor jongens en meisjes met de mogelijkheid om zich te verfrissen
- Vast materiaal (zoals sportramen en/of wandrek, rekstokken en/of balken en/of trapezoïden, doelen zoals basketbaldoelen (binnen en/of buiten), ...)
- Voldoende los materiaal (zoals plinten, bok, springplank, valmatten (landingsmatten), lange mat, kleine antislipmat, Zweedse bank, hoogspringstaanders, doelen (bv. minivoetbaldoelen, volleybalinstallatie, badminton- of tennisinstallatie, ...), opbergmateriaal (ballenwagen, ...), ...)
- Voldoende klein materiaal (zoals verschillende soorten ballen voor de verschillende balsporten, foamballen, medecinballen, tennisballen, badmintonracket + shuttle of tennismateriaal, toversnoeren (elastische springlijn), springtouwen, verkeerskegels en/of markeringsschaaltjes, partijvestjes, ...)
- Ander klein materiaal: meetlint en chronometer

SC2: Competenties in het Nederlands

- Een aantal referentiewerken
- (digitale) woordenboeken
- (Digitale) woordenlijsten
- Toegang tot een bibliotheekcollectie, eventueel extern, met een variatie aan boeken en een verscheidenheid aan tekstsoorten: (al dan niet digitale) boeken, tijdschriften, comics, spelletjes, liedjes, ...

SC3: Competenties in andere talen

- Een aantal referentiewerken
- (digitale) woordenboeken
- (Digitale) woordenlijsten
- Toegang tot een bibliotheekcollectie, eventueel extern, met een variatie aan boeken en een verscheidenheid aan tekstsoorten: (al dan niet digitale) boeken, tijdschriften, comics, spelletjes, liedjes, , ...

SC4: Digitale competenties en mediawijsheid

Voor het realiseren van deze leerplandoelen zijn enkel de generieke minimale materiële vereisten van toepassing.

SC5: Sociaal-relatieve competenties

Voor het realiseren van deze leerplandoelen zijn enkel de generieke minimale materiële vereisten van toepassing.

SC6: Competenties inzake wiskunde, exacte wetenschappen en technologie

Wiskunde

- Voldoende laptops met wiskundesoftware, i.h.b. meetkundesoftware en statistische software
-
-

Wetenschappen: infrastructuur

Labo Natuurwetenschappen

- Werktafels voor leerlingen voorzien van elektriciteit
- Eén werktafel voorzien van water en elektriciteit met noodstop in functie van demonstratieproeven
- Digitale projector
- Computers of laptops met internetverbinding en met toegang tot simulaties en applets
- Voorzieningen voor opslag van de nodige chemicaliën conform de wetgeving (compartimentering, lekbakken, ventilatie...) bij voorkeur in een afgesloten lokaal
- PBM's zoals labojassen, handschoenen, veiligheidsbrillen
- EHBO materiaal
- Reddingsmiddelen zoals blusdeken, blustoestel, oogwasfles
- De nodige signalisatie
- Voorzieningen voor correct afvalbeheer met inbegrip van chemicaliën en glaswerk
- Minstens één afwas- en uitgietskaf voorzien van koud en warm water

Labo Chemie

- Werktafels voor leerlingen voorzien van water, gas en elektriciteit
- Eén werktafel voorzien van water, gas en elektriciteit met noodstop in functie van demonstratieproeven
- Digitale projector
- Computers of laptops met internetverbinding en met toegang tot simulaties en applets
- Voorzieningen voor correct afvalbeheer met inbegrip van chemicaliën en glaswerk
- Minstens één afwas- en uitgietskaf voorzien van koud en warm water
- Trekkast(en)
- Veiligheidskasten voor de opslag van de nodige chemicaliën conform de wetgeving (compartimentering, lekbakken, ventilatie...) bij voorkeur in een apart afgesloten lokaal [\[1\]](#)

- (Vonkvrije) koelkast (indien opslag van licht ontvlambare stoffen)
- PBM's zoals labojassen, handschoenen, veiligheidsbrillen
- EHBO materiaal
- Reddingsmiddelen: blusdeken, blustoestel, nood- en oogdouche of oogwasfles,
- De nodige signalisatie

Labo Fysica

- (Verplaatsbare) werktafels voor leerlingen
- Eén werktafel voorzien van water en elektriciteit met noodstop in functie van demonstratieproeven
- Digitale projector
- Computers of laptops met internetverbinding en met toegang tot simulaties en applets
- Minstens één afwas- en uitgietskaf voorzien van koud en warm water
- Elektriciteitsvoorzieningen voor leerlingen in functie van leerlingenproeven en met een regelbare spanning (wisselstroom en gelijkstroom)
- Elektrische kookplaat of gasaansluiting, bunsenbrander(s) en draadnet(ten)

Labo Biologie

- Werktafels voor leerlingen voorzien van water en elektriciteit
- Eén werktafel voorzien van water en elektriciteit met noodstop in functie van demonstratieproeven
- Digitale projector
- Computers of laptops met internetverbinding en met toegang tot simulaties en applets
- Minstens één afwas- en uitgietskaf voorzien van koud en warm water
- Opstellingsmogelijkheid voor langdurige experimenten
- Elektrische kookplaat of gasaansluiting, bunsenbrander(s) en draadnet(ten)

Wetenschappen: vakdidactische materialen en uitrusting

Natuurwetenschappen

- Materiaal en chemicaliën voor het uitvoeren van de geselecteerde (leerling)experimenten.

Chemie

- Materiaal en chemicaliën voor het uitvoeren van de geselecteerde (leerling)experimenten.
- Glaswerk zoals erlenmeyers, bekers, maatcilinders, proefbuizen, pipetten, horlogeglazen...
- Pipetteerpompen
- Meet- en weegapparatuur zoals thermometers, pH meter, balans(en)...

Fysica

- Materiaal voor het uitvoeren van de geselecteerde (leerling)experimenten.
- Meet- en weegapparatuur
- Digitale sensoren voor real-time-metingen
-

Biologie

- Materiaal voor het uitvoeren van de geselecteerde (leerling)experimenten.
- 2D en 3D modellen

^[1] <https://www.kvcv.be/chemieplatform/ci/COS2024.pdf>

SC8: Competenties met betrekking tot historisch bewustzijn

- Een historische atlas (analoog of digitaal)
- Een tijdlijn (analoog of digitaal) die de periodes van het westers referentiekader weergeeft

SC9: Competenties met betrekking tot ruimtelijk bewustzijn

- Een lokaal met wandkaarten (posters) (België, Europa, de wereld, ...)
- Andere analoge en/of digitale kaarttypes (bijv. topografische kaarten van de eigen omgeving)
- Een analoge bodemkaart van de eigen regio
- Voldoende schoolatlassen en enkele kompassen
- Voldoende laptops/tablets met courante geografische software (bijv. Google Earth, Geopunt, Google Maps, Topomapviewer, ...)
- Gesteentecollectie en beperkt aantal (gids)fossielen
- Meettoestellen voor weerwaarnemingen
- Een globe

Het terrein is het labo van de aardrijkskunde en daarom dient de leraar de mogelijkheid te hebben om minimaal 1 extra-murosactiviteit/graad te organiseren in functie van de leerplanrealisatie.

SC11: Economische en financiële competenties

Voor het realiseren van deze leerplandoelen zijn enkel de generieke minimale materiële vereisten van toepassing.

SC13: Leercompetenties met inbegrip van onderzoekscompetenties, innovatiedenken, creativiteit, probleemoplossend en kritisch denken, systeemdenken, informatieverwerking en samenwerken

Voor het realiseren van deze leerplandoelen, zijn enkel de generieke minimale materiële vereisten van toepassing.

SC15: Ontwikkeling van initiatief, ambitie, ondernemingszin en loopbaancompetenties

Voor het realiseren van deze leerplandoelen, zijn enkel de generieke minimale materiële vereisten van toepassing.

SC16: Cultureel bewustzijn en culturele expressie¹

- Een lokaal met voldoende ruimte om de gekozen disciplines (zoals beeld, audiovisuele media, dans, muziek, drama) uit te voeren en is akoestisch geschikt.
- Voor projecten/lesonderwerpen uit het domein beeld of projecten/lesonderwerpen met een deelcomponent beeld ter beschikking te zijn:
 - Het voor het project of lesonderwerp nodige discipline-eigen analoog of digitaal materiaal voor 2D/3D beeldend werken (zoals dragers: papier, canvas, tekentablet, ...)

¹ De school is niet verplicht alle domeinen aan te bieden. Afhankelijk van het keuzeaanbod van de school dient deze aan de minimale materiële vereisten voor dit specifiek domein/deze specifieke domeinen te voldoen.

- Overzetters: potloden, penselen, stiften, ...
- Materie: verf, klei, ...
- Hulpmiddelen: schaar, lijm, liniaal ...
- Technologische hulpmiddelen (zoals hard- en software (en nodige randapparatuur) voor het ontwerpen en ontwikkelen, bewerken, monteren en presenteren van beeld)
- Grote werktafels (vrijstaand) en/of individuele tekentafels
- Voor projecten/lesonderwerpen uit het domein audiovisuele media of projecten/lesonderwerpen met een deelcomponent audiovisuele media ter beschikking te zijn:
 - Het voor het project of lesonderwerp nodige discipline-eigen materiaal (zoals technologische hulpmiddelen: hard- en software, applicaties (en nodige randapparatuur))
 - Mobiele apparaten voor het ontwikkelen, bewerken, monteren en presenteren van beeld en klank
- Voor projecten/lesonderwerpen uit het domein dans of projecten/lesonderwerpen met een deelcomponent dans dienen ter beschikking te zijn:
 - Het voor het project of lesonderwerp nodige discipline-eigen materiaal (zoals gepaste/geschikte muziek, decorstukken, rekwisieten, kostuums,...)
 - Klankinstallatie of instrument
 - Aangepaste vloer (niet rechtstreeks op beton)
 - Kleedruimtes met douche
- Voor projecten/lesonderwerpen uit het domein muziek of projecten/lesonderwerpen met een deelcomponent muziek dienen in functie van de behandelde leerplandoelstellingen ter beschikking te zijn:
 - Het voor het project of lesonderwerp nodige discipline-eigen materiaal (zoals aangepast instrumentarium of klankbronnen voor de leerlingen, partituren in de meest ruime betekenis van het woord, ...)
 - Klankinstallatie
 - Minstens één begeleidingsinstrument van goede kwaliteit (zoals piano, keyboard, gitaar, ...)
- Voor projecten/lesonderwerpen uit het domein woordkunst-drama of projecten/lesonderwerpen met een deelcomponent woordkunst-drama dienen ter beschikking te zijn:
 - Het voor het project of lesonderwerp nodige discipline-eigen materiaal (zoals decorstukken, rekwisieten, kostuums, grime, belichting, ...)
 - Teksten en inspiratieobjecten
 - Klankinstallatie

Een voor woordkunst en drama bruikbare vloer met bekleding (al dan niet kan de bekleding bestaan uit verplaatsbare matten).

Minimale materiële vereisten op basis van BK-doelen

Afwerking bouw

Atelier/werkplaats

- Voorzien van de nodige persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen
- Voldoende ruim om de leerlingen in comfortabele en veilige omstandigheden te laten werken aan vaardigheden
- Met voldoende werkplekken zodat de leerlingen individueel kunnen werken
- Voldoende ruimte voor het stapelen en veilig opbergen van materialen en gereedschappen
- Voorzien van de nodige nutsvoorzieningen
- Met in de nabijheid wasgelegenheid en gescheiden omkleedruimte (M/V/X)

Instructielokaal

- Bij voorkeur in de nabijheid van de werkplaats
- De mogelijkheid om vanaf elke computer teksten, schema's, tekeningen, ... af te drukken
- Voorzien van ICT-mogelijkheden in functie van CAD en andere software

Materialen, gereedschappen en machines

- Bevestigingssystemen
- Borstels (hard en zacht)
- Controle- en meettoestellen:
 - Automatisch waterpastoestel, slangwaterpas en waterpassen
 - Digitale afstandsmeters
 - Laserapparatuur
 - Lint- en vouwmeter
 - (Schiet)lood, winkel- (klein en groot) en zwaaihaken
 - Slaglijnmolens
 - Steekpassers
 - Topografische toestellen
- Elektrische handmachines:
 - Boormachine
 - Cirkelzaagmachine
 - Mixer
 - Schroefmachine met toebehoren
 - Slijpschijfmachine
- Handgereedschappen:
 - Beitels
 - (Blik)scharen
 - Boutenscharen
 - Koevoet
 - Handborstels
 - Handknipscharen
 - Hoekschaven
 - Krabblokken
 - Lijmkammen
 - Metselaarspriemen

- Papegaaibektangen
 - Plamuurmessen
 - Pleisterkammen
 - Pleisterspanen
 - (Rasp)vijlen
 - (Rubberen) hamers
 - Schroevendraaiers
 - Schuurborden
 - Spackmessen
 - Sponsborden
 - Sponzen
 - Tegeltangen
 - Truwelen
 - Vlecht tangen
 - Voegborden
 - Voegijzers
 - Zagen
- Kruiwagens
- Ladders
- Metseldraad
- (Mortel)kuipen en emmers
- Mortelmolen
- Onderhoudsmaterialen
- Profielen en profielklemmen
- Reilatten
- (Rol)steigers
- Schoppen
- Schragen en steigerplanken
- Steenzaagmachine
- Verbruiksmaterialen nodig voor de realisatie van de leerplandoelen
- Verstekbak
- Wormpomp

Assistentie in wonen, zorg en welzijn

Deze studierichting vereist (polyvalente) didactische leslokalen voor indirecte zorg en een didactische keuken.

Met volgende concretisering:

- Een multifunctionele ruimte met een zone om handen te wassen, toegang tot warm en koud stromend water

Indirecte zorg / logistieke taken

- Lokaal met o.a. (ziekenhuis)bed, nachtkastje, kast (voor o.a. kledij en linnen), zetel, loophulp, rolstoel met voetsteun, krukken, bedpan, urinaal, lavabo en spiegel
- Lokaal met o.a. kinderbed, verzorgingstafel met verzorgingskussen, babybad, stoffen luiers en wegwerpluiers, vuilbak voor luiers, kast (voor o.a. baby- en kinderkleding en linnen)
- Materiaal voor verschonen en dekken van bed (bedlinnen, kussen, kussensloop, linnenmand), badlinnen
- Verzorgings-, linnen en schoonmaakkar
- Schoonmaak-, reinigings-, onderhouds- en ontsmettingsproducten en schoonmaakmateriaal (voor keuken en woon- en leefomgeving)
- Was- en behandelingsproducten (inclusief ontvleken), wasmachine, droogkast, droogrek, Strijkplanken en strijkijzers
- Kledingrekken met kledinghangers
- Beperkte naaikoffer
- Eenvoudig sterilisatiemateriaal
- Eenvoudig administratief materiaal
- EHBO-materiaal

Materiaal voor het ondersteunen tijdens activiteiten

- Ontspannings- en vrijetijdsactiviteiten in functie van hun welbevinden

Didactische keuken

- Een geïnstalleerde didactische keuken (met kookplaten, spoelbakken, microgolf, oven, koelkast, diepvriezer, mixers, dampkappen, ...), voldoende keukengerei (inclusief materiaal voor maaltijdbedeling) en een ruimte om te eten
- Materiaal voor afvalsortering

Basiszorg en ondersteuning

Deze studierichting vereist (polyvalente) didactische leslokalen voor (in)directe zorg en een didactische keuken.

Met volgende concretisering:

- Een multifunctionele ruimte met een zone om handen te wassen, toegang tot warm en koud stromend water

Indirecte zorg / logistieke taken

- Lokaal met o.a. (ziekenhuis)bed, nachtkastje, kast (voor o.a. kledij en linnen), zetel, loophulp, rolstoel met voetsteun, krukken, bedpan, urinaal, lavabo en spiegel
- Lokaal met o.a. kinderbed, verzorgingstafel met verzorgingskussen, babybad, stoffen luiers en wegwerpluiers, vuilbak voor luiers, kast (voor o.a. baby- en kinderkleding en linnen)
- Materiaal voor verschonen en dekken van bed (bedlinnen, kussen, kussensloop, linnenmand), badlinnen
- Verzorgings-, linnen en schoonmaakkar
- Schoonmaak-, reinigings-, onderhouds- en ontsmettingsproducten en schoonmaakmateriaal (voor keuken en woon- en leefomgeving)
- Was- en behandelingsproducten (inclusief ontvleken), wasmachine, droogkast, droogrek, strijkplanken en strijkijzers
- Kledingrekken met kledinghangers
- Beperkte naaikoffer
- Eenvoudig sterilisatiemateriaal
- Eenvoudig administratief materiaal
- EHBO-materiaal

Materiaal voor het organiseren en ondersteunen van activiteiten

- Gevarieerd aanbod aan (ontwikkelingsstimulerende) ontspannings- en vrijetijdsactiviteiten op maat

Directe zorg

- Oefenpop: type baby, type volwassene
- Materiaal voor het uitvoeren van afgebakende zorgtaken: (baby)thermometer / badthermometer, polsslagmeter, kam, borstel, (baby)zeep, tandenborstel, beker, (kinder)tandpasta, gebitsprothese, scheerapparaat, bodylotion, zalf tegen luieruitslag,
- Toiletbenodigdheden, verzorgingsproducten

Didactische keuken

- Een geïnstalleerde didactische keuken (met kookplaten, spoelbakken, microgolf, oven, koelkast, diepvriezer, mixers, dampkappen, ...), voldoende keukengerei (inclusief materiaal voor maaltijdbedeling) en een ruimte om te eten
- Materiaal voor afvalsortering

Beweging en sport

De minimale materiële vereisten bouwen verder op deze van SC 1: Competenties op het vlak van lichamelijk, geestelijk en emotioneel bewustzijn/gezondheid en worden verder aangevuld met ondersteunende materialen benodigd voor de realisatie van de BK-doelen. De keuze voor materialen hangt volledig af van de bewegingsactiviteiten die de scholen selecteren.

Binnen- en buitenschrijnwerk

Atelier/werkplaats

- Bestaande uit enerzijds een montagehal en anderzijds een ruimte voor machinale houtbewerking
- Voorzien van de voorgeschreven collectieve beschermingsmiddelen
- Voorzien van de voorgeschreven persoonlijke beschermingsmiddelen
- Voldoende ruim om de leerlingen in comfortabele en veilige omstandigheden te laten werken aan vaardigheden
- Met voldoende werkplekken voorzien van werkbanken zodat de leerlingen individueel kunnen werken
- Voldoende ruimte voor het stappelen en veilig opbergen van materialen en gereedschappen
- Voorzien van de nodige nutsvoorzieningen
- Met in de nabijheid wasgelegenheid en gescheiden omkleedruimte (M/V/X)

Instructielokaal

- Bij voorkeur in de nabijheid van de werkplaats
- De mogelijkheid om vanaf elke computer teksten, schema's, tekeningen, ... af te drukken
- Voorzien van ICT-mogelijkheden in functie van CAD-CAM en andere software

Materialen, gereedschappen en machines

- Afwerkingsproducten en benodigde gereedschappen voor oppervlaktebehandelingen
- Controle- en meetgereedschappen
- Elektrische en/of pneumatische handmachines met toebehoren:
 - Handbandschuurmachine (klein model)
 - Handbovenfreesmachine
 - Handcirkelzaagmachine
 - Handtrilschuurmachine of excentrische schuurmachine
 - Handwipzaagmachine
 - Kantenfreesmachine
 - (Klop)boormachine
 - Lamellenfreesmachine
 - Schroefmachine
 - Slijpmolen
 - Verstekzaagmachine
- Gereedschappen voor het verlijmen van onderdelen:
 - Lijmknechten en ander opspangereedschappen
 - Lijmverdelers
- Handgereedschap voor afschrijven, schaven, zagen, boren, schuren, vijlen, nagelen, schroeven, beitelen en andere basishandelingen
- Houtbewerkingsmachines met toebehoren:
 - Afkortzaag (met radiaalarm)
 - CNC-gestuurd bewerkingscentrum (op school of extern beschikbaar)
 - Freesmachine met aanvoerapparaat
 - Kolomboormachine
 - Langgatboormachine
 - Lintzaagmachine
 - Paneelzaagmachine of opdeelzaagmachine
 - Pennenmachine

- Raampers
 - Schuurmachines
 - Vandikteschaafmachine
 - Vlakschaafmachine
- (Mobiele) persluchtinstallatie en toebehoren
- Onderhoudsmateriaal en gereedschap voor het uitvoeren van machineonderhoud
- Stofafzuiginstallatie
- Verbruiksmaterialen nodig voor de realisatie van de leerplandoelen
- Verspanende gereedschappen met toebehoren:
 - Boren
 - Frezen(sets), minimaal raamfrezenset
 - Schaafmessen
 - Schuurbanden
 - Zaagbladen en -linten

Binnenschrijnwerk en interieur

Atelier/werkplaats

- Bestaande uit enerzijds een montagehal en anderzijds een ruimte voor machinale houtbewerking
- Voorzien van de voorgeschreven collectieve beschermingsmiddelen
- Voorzien van de voorgeschreven persoonlijke beschermingsmiddelen
- Voldoende ruim om de leerlingen in comfortabele en veilige omstandigheden te laten werken aan vaardigheden
- Met voldoende werkplekken voorzien van werkbanken zodat de leerlingen individueel kunnen werken
- Voldoende ruimte voor het stappelen en veilig opbergen van materialen en gereedschappen
- Voorzien van de nodige nutsvoorzieningen
- Met in de nabijheid wasgelegenheid en gescheiden omkleedruimte (M/V/X)

Instructielokaal

- Bij voorkeur in de nabijheid van de werkplaats
- De mogelijkheid om vanaf elke computer teksten, schema's, tekeningen, ... af te drukken
- Voorzien van ICT-mogelijkheden in functie van CAD-CAM en andere software

Materialen, gereedschappen en machines

- Afwerkingsproducten en benodigde gereedschappen voor oppervlaktebehandelingen
- Benodigde gereedschappen voor basishandelingen elektriciteit en sanitair
- Controle- en meetgereedschappen
- Elektrische en/of pneumatische handmachines met toebehoren:
 - Handbandschuurmachine (klein model)
 - Handbovenfreemachine
 - Handcirkelzaagmachine
 - Handtrilschuurmachine of excentrische schuurmachine
 - Handwipzaagmachine
 - Kantenfreemachine
 - (Klop)boormachine
 - Lamellenfreemachine
 - Schroefmachine
 - Slijpmolen
 - Verstekzaagmachine
- Gereedschappen voor het verlijmen van onderdelen:
 - Lijmknechten en ander opspangereedschappen
 - Lijmverdelers
- Handgereedschap voor afschrijven, beitelen, boren, nagelen, schaven, schroeven, schuren, vijlen, zagen en andere basishandelingen
- Houtbewerkingsmachines met toebehoren:
 - Afkortzaag (met radiaalarm)
 - CNC-gestuurd bewerkingscentrum (op school of extern beschikbaar)
 - (CNC-gestuurde) kantenaanlijmmachine
 - Corpuspers (optioneel)
 - Freemachine met aanvoerapparaat
 - Kolomboormachine
 - Langgatboormachine

- Lintzaagmachine
 - Paneelzaagmachine of opdeelzaagmachine
 - Pennenmachine
 - Schuurmachines
 - Vandikteschaafmachine
 - Vlakschaafmachine
- (Mobiele) persluchtinstallatie en toebehoren
- Onderhoudsmateriaal en gereedschap voor het uitvoeren van machineonderhoud
- Stofafzuiginstallatie
- Verbruiksmaterialen nodig voor de realisatie van de leerplandoelen
- Verspanende gereedschappen met toebehoren:
 - Boren
 - Frezen(sets)
 - Schaafmessen
 - Schuurbanden
 - Zaagbladen en -linten

Binnenvaart en beperkte kustvaart

Voor de theoretische lessen is een traditioneel ingericht klaslokaal een minimale vereiste. Er moet gestreefd worden naar het gebruik van kwaliteitsvol cursusmateriaal dat aansluit bij de leerdoelen. Gezien de specificiteit van het maritiem onderwijs moeten deze cursussen veelal zelf opgesteld worden, bijgevolg moet de school zorgen voor de beschikbaarheid van de nodige, actuele maritieme naslagwerken voor de leerkrachten. De beschikbaarheid van simulatieapparatuur is noodzakelijk voor een maritieme opleiding. Dit kan zowel onder de vorm van een opleidingsschip, een maritiem opleidingscentrum als door middel van gespecialiseerde software. Voor vele relevante onderwerpen is goede software en lesmateriaal voorhanden, veelal gratis af te halen van internet, zodat een performante internetverbinding op school zeer sterk aan te raden is.

Voor de specifieke vakken is het zeer belangrijk over het nodige demonstratiemateriaal te beschikken. Deze demonstraties kunnen gebeuren op school zelf, op een opleidingsschip of aan de hand van didactische uitstappen en leren op de werkplek.

Naast deze algemene minimale materiële eisen, zijn er ook een aantal specifieke:

- Nautische publicaties zoals Solas, Marpol,...
- Onder vorm van een simulatieklas, opleidingscentrum of opleidingsvaartuig of met afzonderlijke toestellen, de toestellen die courant gebruikt worden aan boord zoals: VHF-zender/ontvanger; Navtex; EPIRB; SART; radar; manuals; magnetisch kompas; gyrokompas;...
- Scheepsplannen; stabiliteitscurves en hydrostatische tabellen.
- Zeekaarten; steekpasser; pleischaal; nautische publicaties zoals 'Admiralty Tide Tables'.
- Reddingsvlot; toonmodellen van pyrotechnische middelen; demonstratiemateriaal zoals ankers, brandblusapparaten, stuurinrichting en schroeven.
- Demonstratiemateriaal in verband met scheepsmotoren; meetgereedschap zoals schuifmaat, meetlat, verschillende soorten winkelhaken en aftekengereedschap.
- Multimeters, voltmeters, ampèremeters, Ohm-meters,
- schakeldraden in verschillende dikten en kleuren, automatische zekeringen; elektromagneet, batterijen, schakelaars, generatoren en transformatoren.
- Las- en brandapparatuur; boorgereedschap; slijpmolen met bijhorende schijven; voorbeelden van pakkingen; gereedschap voor het bewerken en spannen van buizen; pneumatisch gereedschap; zaagmachines: handgereedschappen: doorsneden van motoronderdelen; sleutelmotor; draaiende scheepsmotoren; motoronderdelen: zuigers, cilinderdeksels, kleppen, klepgeleiders, zuigerveren, tandwielen, pompen, krukas, nokkenas, turbo

Bouwplaatsmachinist

Atelier/werkplaats

- Voorzien van de nodige persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen
- Voldoende ruim om de leerlingen in comfortabele en veilige omstandigheden te laten werken aan vaardigheden
- Voldoende ruimte voor het stapelen en veilig opbergen van materialen en gereedschappen
- Voorzien van de nodige nutsvoorzieningen
- Met in de nabijheid wasgelegenheid en gescheiden omkleedruimte (M/V/X)

Instructielokaal

- Bij voorkeur in de nabijheid van de werkplaats
- De mogelijkheid om vanaf elke computer teksten, schema's, tekeningen, ... af te drukken
- Voorzien van ICT-mogelijkheden in functie van CAD en andere software

Materialen, gereedschappen en machines

- Controle- en meetgereedschappen
- Dieplader, graafmachine, wiellader, bulldozer, dumper ter beschikking op school, bouwplaatsen, stageplaatsen of bij externe opleidingsaanbieders
- Handgereedschap en elektrische handmachines
- Onderhoudsmateriaal
- Verbruiksmaterialen nodig voor de realisatie van de leerplandoelen

Brom- en motorfietsinstallaties

Atelier/werkplaats

- Voorzien van de nodige collectieve beschermingsmiddelen
- Voorzien van de nodige persoonlijke beschermingsmiddelen
- Voldoende ruim om de leerlingen in comfortabele en veilige omstandigheden te laten werken aan vaardigheden
- Met voldoende werkplekken zodat de leerlingen individueel kunnen werken
- Voldoende ruimte voor het stappelen en veilig opbergen van materialen en gereedschappen
- Voorzien van de nodige nutsvoorzieningen
- Met in de nabijheid wasgelegenheid en gescheiden omkleedruimte (M/V/X)

Instructielokaal

- Bij voorkeur in de nabijheid van de werkplaats
- De mogelijkheid om vanaf elke computer teksten, schema's, tekeningen, ... af te drukken

Materiaal en niet-elektrisch gereedschappen voor montage- en demontagetechnieken en verbindingstechnieken eigen aan het vakgebied

Machines

- Slagmoersleutel
- Bandenblazer
- Boormachine
- Lagertrekker
- Hogedrukreiniger
- Compressor
- Hefbrug gemotoriseerde tweewielers

Materiaal en onderdelen

- Meettoestellen
- Micrometers
- Schuifmaat
- Binnen meetklok
- Voelermaten
- Stalen rij
- Meetklok + statief
- Compressiemeter
- Koelsysteemtester
- Multimeter
- Vacuum tester (meter)
- Oliedrukmeter

Didactische voertuigen met bijpassende werkplaatshandboeken en onderhoudsboekje

Didactische opstellingen van allerlei systemen

Recent (elektrisch) voertuig

Gemotoriseerde tweewielers

Bij voorkeur; sterk aanbevolen

- Blaaspistool
- Slijpsteen

- Batterij tester
- Batterij lader
- Kleppen demonteertoestel
- Soldeerbout
- Halfautomaat (MIG MAG of TIG)

Brood- en banketbakkerij

- Een degelijk uitgeruste infrastructuur met bijhorende productie- en opslagruimtes die voldoen aan normen van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV)
- Schrijfbord type whiteboard
- Reiniging en ontsmettingsmiddelen
- Reinigingsmateriaal zoals veeg- en schuurborstel, vloerwisser, emmer (uitsluitend voor het reinigen), vuilblik en handvleugel
- Verschillend bewaar- en verpakkingsmateriaal
- Voldoende klein bakkersmateriaal (zoals professionele messen voor de bakkerij, paletmessen, kloppers, schuimspanen, spatels, pannelikkers, deegrollen, spuitzakken, verschillende soorten spuitmondjes, deegkrabbers, bestek, blikopener, schaar, puntzeef, fijne zeef, vergiet, snijplanken, mengkommen, mixer, voedingsweegschaal, maatbeker, voedingsthermometer (voor deeg en kerntemperatuur) suikerthermometer, taartvormen, broodvormen, roosters, bakplaten, verdeellatten, vormen en ringen voor (banket)bakkerij, slipmatten, strijkborsteltjes, kookpotten en pannen, ...)
- Voldoende groot bakkersmateriaal (zoals (inox) werktafels, klopper/menger, kneder, platenrekken, marmer werkvlak, uitroltafel, verdeler/opboller, (rem)rijskast, patisserie- en broodoven, microgolfoven, weegschaal voor grote hoeveelheden, fornuis of kookplaat, koeling, diepvries, vacuümmachine, ...)

Datacommunicatie- en netwerinstallaties

Atelier/werkplaats

- Voorzien van de nodige collectieve beschermingsmiddelen
- Voorzien van de nodige persoonlijke beschermingsmiddelen
- Voldoende ruim om de leerlingen in comfortabele en veilige omstandigheden te laten werken aan vaardigheden
- Met voldoende werkplekken zodat de leerlingen individueel kunnen werken
- Voldoende ruimte voor het stappelen en veilig opbergen van materialen en gereedschappen
- Voorzien van de nodige nutsvoorzieningen
- Met in de nabijheid wasgelegenheid en gescheiden omkleedruimte (M/V/X)

Instructielokaal

- Bij voorkeur in de nabijheid van de werkplaats
- De mogelijkheid om vanaf elke computer teksten, schema's, tekeningen, ... af te drukken

Didactisch materiaal

- Voldoende verbruikersmateriaal en onderdelen om de projecten te realiseren
- Voldoende werkende computers
- Ladder
- Rolsteiger
- Meetinstrumenten: multimeter, LAN-tester
- Verschillende soorten connectoren met bijhorende elektrische kabels
- Verschillende soorten data- en communicatiecomponenten met bijhorende kabels
- Onderdelen om een netwerk uit te bouwen (router, switch, netwerkkabels)
- Onderdelen om computers te assembleren met bijhorende software (netwerkkarten, beeldkaarten, RAM, geluidskaart,...)
- vaste en draadloze apparatuur
- (rand)apparatuur met bijhorende installatiesoftware: printer, computersysteem
- Labovoeding

Machines

- Boormachine
- Draadloze schroefmachine

Decor, etalage en publiciteit

Nog aan te vullen

Decoratie en schilderwerken

Atelier/werkplaats

- Voorzien van de nodige persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen
- Voldoende ruim om de leerlingen in comfortabele en veilige omstandigheden te laten werken aan vaardigheden
- Met voldoende en constant licht
- Voldoende verluchtingsmogelijkheden
- Wanden voor opdrachtrealisaties (schilderwerk/wandbekleding/soepele vloerbekleding/decoratietechnieken)
- Met voldoende werkplekken zodat de leerlingen individueel kunnen werken
- Voldoende ruimte voor het veilig opbergen van tekeningen, producten, materialen en gereedschappen
- Voorzien van de nodige nutsvoorzieningen met extra aandacht voor stromend water en aangepaste wasbakken
- Vet in de nabijheid wasgelegenheid en gescheiden omkleedruimte (M/V/X)

Instructielokaal

- Bij voorkeur in de nabijheid van de werkplaats
- De mogelijkheid om vanaf elke computer teksten, schema's, tekeningen, ... in kleur af te drukken
- Voorzien van ICT-mogelijkheden in functie van CAD en andere software

Materialen, gereedschappen en machines

- Controle- en meetgereedschappen (zoals vouwmeter, rolmeter, digitale meter, laserpasser, waterpas, vochtmeter)
- Kleurenwaaiers
- Materialen voor het afdekken en afplakken van niet te behandelen delen
- Mobiel projectietoestel voor het projecteren van ontwerpen op te bewerken oppervlakken
- Onderhoudsmateriaal en producten voor het reinigen voor materialen, machines en gereedschappen
- Producten, materialen, handgereedschappen en elektrische (hand)machines in functie van beschermen en verfraaien, manuele, pistool- en decoratieve schilderwerken, ornamenten en sierlijsten, plaatsen van wandbekledingen, plaatsen van raamdecoratie en plaatsen van soepele vloerbekleding
- (Rol)steigers
- Verbruiksmaterialen nodig voor de realisatie van de leerplandoelen

Dier en milieu

Infrastructuur:

- Een instructie- en leszone met (verplaatsbare) tafels en didactisch materiaal ter ondersteuning van de doelstellingen.
- Computers of laptops met internetverbinding en met toegang tot de nodige software
- Een omkleedzone met mogelijkheid tot het opbergen van kledij.
- Een werkzone bereikbaar voor de leerlingen zoals stallen, loods, weides, akkers...

Dieren, materialen en gereedschappen

- Machines zoals trekker, zaaimachine, planter, meststofstrooier, melkmachine, scheermachine... in functie van de geselecteerde werkzaamheden.
- Gereedschappen zoals spaden, schoppen, rieden, harken, kruiwagens... in functie van de geselecteerde werkzaamheden.
- Veestapel afhankelijk van de gekozen contexten
- Verbruiksmaterialen zoals voeders, veterinaire producten, bodembedekkingsmaterialen, gewasbeschermingsmiddelen, zaden, plantgoed, substraten, potgrond, meststoffen...
- EHBO materiaal
- PBM's en CBM's zoals handschoenen, werkkledij, veiligheidsschoenen of -laarzen, veiligheidsbril, gehoorbescherming...
- Materiaal om afval te sorteren (Papier, glas, GFT, rest)

Dierenzorg

Infrastructuur:

- Een instructie- en leszone met (verplaatsbare) tafels en didactisch materiaal ter ondersteuning van de doelstellingen.
- Computers of laptops met internetverbinding en met toegang tot de nodige software
- Een omkleedzone met mogelijkheid tot het opbergen van kledij.
- Een werkzone bereikbaar voor de leerlingen zoals stallen, dierenverblijven, loods, weides...
-

Dieren, materialen en gereedschappen

- Machines zoals trekker, scheermachine... in functie van de geselecteerde werkzaamheden.
- Gereedschappen zoals spaden, schoppen, rieden, harken, kruiwagens, verfborstels... in functie van de geselecteerde werkzaamheden.
- Dieren en de aangepaste huisvesting
- Verbruiksmaterialen zoals voeders, veterinaire producten, bodembedekkingsmaterialen, verf...
- EHBO materiaal
- PBM's en CBM's zoals handschoenen, werkkledij, veiligheidsschoenen of -laarzen, veiligheidsbril, gehoorbescherming...
- Materiaal om afval te sorteren (Papier, glas, GFT, rest)

Elektrische installaties

Atelier/werkplaats

- Voorzien van de nodige collectieve beschermingsmiddelen
- Voorzien van de nodige persoonlijke beschermingsmiddelen
- Voldoende ruim om de leerlingen in comfortabele en veilige omstandigheden te laten werken aan vaardigheden
- Met voldoende werkplekken zodat de leerlingen individueel kunnen werken
- Voldoende ruimte voor het stappelen en veilig opbergen van materialen en gereedschappen
- Voorzien van de nodige nutsvoorzieningen
- Met in de nabijheid wasgelegenheid en gescheiden omkleedruimte (M/V/X)
- Monofasig 230V
- Een meerfasig net met minimale spanning van 230V
Sterk aanbevolen driefasig 400V met bijhorende PBM's

Ruimte voor residentiële en tertiaire installaties (simulatie moderne woning met beveiliging en domotica, toestellen op hernieuwbare energie, ...)

Industriële toepassingen (transportband, robotarmen, ...)

Ruimte voor bewegende onderdelen om aan te sturen met PLC en elektropneumatisch (dus persluchtinstallaties)

Instructielokaal

- Bij voorkeur in de nabijheid van de werkplaats
- De mogelijkheid om vanaf elke computer teksten, schema's, tekeningen, ... af te drukken

Specifiek handgereedschappen (niet-elektrisch) om de vaardigheden uit te voeren

Machines (elektrisch)

- Lichte soldeerbouten
- Hete luchtblazer voor krimpkous
- Schroefmachine met bitset
- Boormachine
- Boorhamer
- Haakse slijper
- Trapeziumboor
- Sterk aanbevolen
- Sleuenslijper met stofafzuiging
- Ponsenset

Specifiek didactisch materiaal

- Meetinstrumenten:
 - Ampèretang
 - Isolatiemeter
 - Aardingsmeter
 - Spanningstester (minimaal CAT III)
- Laser

- Werfkast en kWh-meter en bijhorende componenten
- CAD-software
- Rolsteiger
- Ladder, meer dan 3 treden

Per groep leerlingen

- Voldoende multimeters
- PLC of Logische stuurmodule met bijhorende software en componenten (voeding, uitbreidingskaarten, ...)
- Domoticasysteem en bijhorende componenten
- Componenten met betrekking tot datacommunicatie en netwerkverbindingen
- Componenten van beveiligingssystemen
- Componenten of toestellen op hernieuwbare energie
- Driefasige motor, met inbegrip van motorbeveiliging
- Machine met veiligheidsrelais
- Elektromagnetische schakelaars
- Verschillende soorten bevestigingsbeugels, gootsystemen, draagsystemen en hulpstukken
- Verschillende soorten buizen en draden
- Residentieel schakelmateriaal
- Verschillende soorten aansluitdozen
- Verschillende soorten energiekabels en gereedschappen om deze te bewerken
- Verschillende soorten beveiligingstoestellen om de beschreven projecten te kunnen uitvoeren
- Verlichtingstoestellen en bijhorende sensoren
- Verschillende soorten elektrische borden met bijhorende componenten
- Elektropneumatisch materiaal afhankelijk van de projecten
- Sensoren en actuatoren afhankelijk van de projecten
- Verbruiks- en installatiemateriaal afhankelijk van de projecten

Fietsinstallaties

Atelier/werkplaats

- Voorzien van de nodige collectieve beschermingsmiddelen
- Voorzien van de nodige persoonlijke beschermingsmiddelen
- Voldoende ruim om de leerlingen in comfortabele en veilige omstandigheden te laten werken aan vaardigheden
- Met voldoende werkplekken zodat de leerlingen individueel kunnen werken
- Voldoende ruimte voor het stappelen en veilig opbergen van materialen en gereedschappen
- Voorzien van de nodige nutsvoorzieningen
- Met in de nabijheid wasgelegenheid en gescheiden omkleedruimte (M/V/X)

Instructielokaal

- Bij voorkeur in de nabijheid van de werkplaats
- De mogelijkheid om vanaf elke computer teksten, schema's, tekeningen, ... af te drukken

Materiaal en niet-elektrisch gereedschappen voor montage- en demontagetechnieken en verbindingstechnieken eigen aan het vakgebied

Machines

- Fietstakel
- Bandenblazer of compressor

Specifiek didactisch materiaal

- Elektrische fietsen met maximale werkspanning 60 V
- Bedradingsschema's van elektrisch circuits
- Aansluitschema's van elektronische versnellingsystemen
- Eenvoudige hydraulische schema
- Onderdelen en accessoires zoals fietskar, kinderzitje
- Mogelijkheden tot configureren, initialiseren en updaten van fietssoftware en diagnosetoestel
- Banden en wielen
- Meet- of diagnoseapparatuur waaronder multimeter, schuifmaat, rolmeter, spaakspanningsmeter, kettingslijtagemeter, bandendrukmeter, wielrichter, padrichter, centreerboog
- Mechanische aandrijfsystemen
- Elektrische aandrijfsystemen
- Mechanische versnellingsystemen
- Elektronische versnellingsystemen
- Verlichtingssystemen
- Remsystemen
- Elektromotor
- Batterijen
- Stuurinrichtingen
- Zadelinrichtingen
- Basisonderdelen van motormanagement

Groenaanleg- en beheer

Infrastructuur:

- Een instructie- en leszone met leerlingtafels en didactisch materiaal ter ondersteuning van de doelstellingen.
- Computers of laptops met internetverbinding en met toegang tot de nodige software
- Een omkleedzone met mogelijkheid tot het opbergen van kledij.
- Een werkzone bereikbaar voor de leerlingen zoals een tuin, park, sportveld, loods...
-

Materialen en gereedschappen

- Machines zoals trekker, grasmaaier, verticuteermachine, bladblazer, haagschaar, kantensnijder, hakselaar... in functie van de geselecteerde werkzaamheden.
- Gereedschappen zoals spaden, schoppen, rieten, snoeischaar, harken, kruiwagens, rol... in functie van de geselecteerde werkzaamheden.
- Plantmateriaal van diverse aard zoals eenjarigen, vaste planten, grassen, bol- en knolgewassen, struiken, bomen...
- Irrigatiemateriaal
- Verbruiksmaterialen zoals zaden, plantgoed, substraten, potgrond, verpakkingsmaterialen, gewasbeschermingsmiddelen, meststoffen, verhardingsmaterialen, omheiningsmaterialen...
- PBM's en CBM's zoals handschoenen, werkkledij, veiligheidsschoenen of -laarzen, veiligheidsbril, gehoorbescherming...
- EHBO materiaal
- Materiaal om afval te sorteren (Papier, glas, GFT, rest)

Groendecoratie

-

Infrastructuur:

- Een instructie- en leszone met (verplaatsbare) tafels en didactisch materiaal ter ondersteuning van de doelstellingen.
- Een werkzone met tafels en minstens één uitgietsbak met stromend water

Materialen en gereedschappen:

- Waterbakken voor steekschuim
- Handgereedschap zoals snoeischaars, tangen, scharen, messen...
- Lijmpistool
- Florale en niet florale elementen
- Recipiënten
- Verbruiksmaterialen: verpakkingsmaterialen, bindartikelen, bevestigingsmaterialen, steekschuim, plantenvoeding, schoonmaakmaterialen en -middelen, ontsmettingsmaterialen en -middelen...
- Magazijn- en verkoopruimte
- EHBO materiaal
- Materiaal om afval te sorteren (Papier, glas, GFT, rest)

Grootkeuken en catering

Algemeen

- Een degelijk uitgeruste professionele keuken met bijhorende productie- en opslagruimtes die voldoen aan normen van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV)
- Schrijfbord type whiteboard
- Reiniging en ontsmettingsmiddelen
- Reinigingsmateriaal zoals veeg- en schuurborstel, vloerwisser, emmer (uitsluitend voor het reinigen), vuilblik en handvleugel
- Verschillend bewaar- en verpakkingsmateriaal

Keuken

- Voldoende grootkeukenmateriaal (zoals combi-steamer met gesloten en geperforeerde gastronomplaten, friteuse, fornuis, kookketel, braadpan, warmtekast, inox werk- en spoeltafels, professionele vaatwasmachine, vacuümmachine, koeling, diepvries, ...)
- Voldoende grootkeukentoestellen (zoals een mixer, keukenrobot, voedingsweegschaal, kerntemperatuurmeter, ...)
- Voldoende kookmateriaal (zoals verschillende soorten kookpotten, pannen, ...)
- Voldoende klein keukenmateriaal (zoals professionele keukenmessen, kloppers, schuimspanen, spatels, pannenlikkers, blikopener, rasp, mandoline, schaar, puntzeef, fijne zeef, vergiet, soepen sauslepel, snijplank, roerzeef, maatbeker, ...)

Restaurant

- Een aangename verbruiksruimte die ingericht is voor maaltijdbedeling aan een grote groep mensen.
- Voldoende klein materiaal voor maaltijdbedeling en -distributie (zoals borden, tassen, glazen, karaffen, glazen, kommen, bestek, serveerschalen, dienbladen, serveerbestekken, sauslepels, soeplepels, ...)
- Voldoende toestellen voor maaltijdbedeling en -distributie (zoals koffiezet/percolator, waterkoker, soepketel, kleine drankenkoeling, ...)
- Voldoende groot materiaal voor maaltijdbedeling en -distributie (zoals tafels, stoelen, bedieningstoog, warmtekast, bain-marie, koeling, ...)

Haarverzorging

Deze studierichting vereist (polyvalente) didactische leslokalen voor haar- en schoonheidsverzorging en een didactisch salon.

Met volgende concretisering:

- Een multifunctionele ruimte met een zone om handen te wassen, toegang tot warm en koud stromend water
- Voldoende verlichting, loupelampen, stopcontacten en spiegels
- Kaptafels, verstelbare kapstoelen, voetsteunen
- Verstelbare behandelingstafels of -zetels
- Ergonomische werkstoelen op wieltjes en mobiele werktafels of werkkarretjes
- Voldoende kapmantels, beschermhoezen en handdoeken
- Voldoende oefenhoofden
- Materiaal voor afvalsortering
- Materialen en producten voor wassen, ontwarren en verzorgen van het haar
- Materialen en producten voor brushing, watergolf en föhnen
- Materialen en producten voor krullen en ontkrullen
- Materialen, producten en accessoires voor opsteekkapsels en vlechten
- Materialen en producten voor het verzorgen van pruiken, haarstukken of haarverlengingen
- Materialen en producten voor kleuren en ontkleuren
- Materialen voor knippen
- Materialen en producten voor afwerking van het kapsel
- Materialen en producten voor inzepen en scheren
- Materialen en producten voor reinigen van huid en nagels
- Materialen en producten voor aanbrengen van make-up
- Apparatuur, materialen en producten voor handverzorging en -massage
- Ontsmettingsmiddelen, ontsmettings- en sterilisatietoestellen
- Een gesimuleerde advies- en verkoopruimte in het didactisch salon

Koelinstallaties

Atelier/werkplaats

- Voorzien van de nodige collectieve beschermingsmiddelen
- Voorzien van de nodige persoonlijke beschermingsmiddelen
- Voldoende ruim om de leerlingen in comfortabele en veilige omstandigheden te laten werken aan vaardigheden
- Met voldoende werkplekken zodat de leerlingen individueel kunnen werken
- Voldoende ruimte voor het stappelen en veilig opbergen van materialen en

gereedschappen

- Voorzien van de nodige nutsvoorzieningen
- Met in de nabijheid wasgelegenheid en gescheiden omkleedruimte (M/V/X)

Instructielokaal

- Bij voorkeur in de nabijheid van de werkplaats
- De mogelijkheid om vanaf elke computer teksten, schema's, tekeningen, ... af te drukken

Materiaal en niet-elektrisch gereedschappen voor montage- en demontagetechnieken en verbindingstechnieken eigen aan het vakgebied

Specifiek didactisch materiaal

- CAD-software
- Een ladder en een rolsteiger
- Meetapparatuur: thermometer, manometer, vacuümmeter, drukmeter, multimeter, stroomtang
- Materiaal voor de druktest: stikstof en aangepaste manometer
- Onderdelen en componenten van klimaatinstallaties met inbegrip van een warmtepomp
- Onderdelen en componenten van koelinstallaties
- Onderdelen en componenten van vriesinstallaties
- Materiaal voor soldeerfittingen, schroefverbindingen, persverbindingen:
- Materiaal voor (de)monteren elektrische leidingen
- Elektrische componenten
- Regeltechnische systemen

Machines en gereedschappen

- Handboormachine
- Klopboormachine
- Boorhamer
- Haakse slijper
- Persfittingsysteem
- Buizensnijder
- Flare apparaat
- Buisruimer
- Buisverbreeders
- Plooitangen
- Koelmedium
- Autogeen lastoestel
- Afzuigunit
- Vacuümpomp
- Weegschaal voor koelmedium

- Manifold met 2 kranen
- Manifold met 3 kranen
- Elektronische lekzoeker
- Relatieve vochtigheidsmeter

Koetswerk

Algemeen

- Wettelijke voorzieningen en veiligheidsuitrusting
- Geïntegreerd klasruimte (instructielokaal/atelier/werkplaats):
 - Voorzien van de nodige collectieve beschermingsmiddelen (CBM's);
 - Uitlaatgasafzuiging;
 - Voorzien van de nodige persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM's);
 - Voldoende ruimte om de leerlingen in comfortabele en veilige omstandigheden te laten werken aan vaardigheden;
 - Met aangepaste werkbanken uitgerust met bankschroeven;
 - Voorzien van de nodige gereedschappen, machines en (meet-)toestellen om de deelopdrachten en projecten volgens goed vakmanschap te kunnen uitvoeren;
 - Voldoende ruimte voor het veilig opbergen van materialen en gereedschappen;
 - Met in de nabijheid wasgelegenheid en gescheiden omkleedruimte (M/V/X);
 - Met de mogelijkheid om schema's en tekeningen in digitaal formaat te kunnen raadplegen, aan te passen en af te drukken;
 - De digitale apparatuur moet verbonden kunnen zijn met internet;
 - Het lokaal is voorzien van beamer + projectiescherm of smartbord en er is de mogelijkheid om geluid kwaliteitsvol weer te geven;

De leerlingen beschikken over:

- 3D CAD tekenprogramma voor mechanica;
- Software voor opmaak bestellijsten;
- Simulatiesoftware in functie van de minimumdoelen;
- Materiaal om montage en demontage op een vakkundige manier uit te voeren zoals inbussenset, dopsleutels, schroevendraaiers en steek-ring-sleutels;
- Het nodige handgereedschap om op een vakkundige manier onderhoud uit te voeren zoals polytrekker, bussenset en hamer;
- De nodige hulpmiddelen om op een vakkundige manier onderhoud of herstellingen uit te voeren zoals een mechanische of hydraulische pers, reinigingsmiddelen, voddens en de juiste smeermiddelen;
- Technische handleidingen;
- Productcatalogi

Machines en toestellen:

- Handboormachine;
- Elektrische schroevendraaier + bits;
- Hand bediend slijp en schuurtoestel;
- Compressor;
- Stofzuiger;
- Slijpsteen of bandschuurmachine;
- Banden(de)-monteertoestel;
- MIG-MAG en/of TIG lastoestel;
- Afzuigapparaat;
- Hefbrug;
- Uitlijntoestel voor banden;
- Spuit- en droogsysteem (spuitcabine);
- Pistoolreiniger;
- Spuitpistolen;

- Lijmpistolen;
- Hete luchtblazer + mondstukken;
- Batterijladers,
- Soldeerbout;
- Verfmengbank;
- GYS-uitdeuktoestel;
- Lichtafstel apparaat;
- Hogedrukreiniger

Gereedschappen en toebehoren:

- Set tangen/schroevendraaiers/inbussleutels/...;
- Set platte steeksleutels;
- set ringsleutels;
- Set potsleutels met ratel;
- Metaalzaag;
- Set tangen;
- Set schroevendraaiers;
- Set hamers;
- Uitdeukgereedschap;
- Schuur en polijstmiddel;
- Corrosiewerende middelen;
- Ontvettingsmiddel;
- Reinigingsmateriaal;
- Plaatbewerkingsgereedschappen;
- Punt en doorslagen;
- Aftekengereedschap;
- Laskap;
- Klein gereedschap voor lassen;
- Wagensteunen;
- Rolkrik;
- Afvalsorteringssysteem;
- Spuitgereedschappen voor autobescherming en bitumen;
- Polijst- en poliersysteem;
- Verlengkabels;
- Looplampen;
- Startkabels
- Combinatietang – geïsoleerd;
- Zijknijptang – geïsoleerd;
- Ronde bekkentang – geïsoleerd;
- Striptang – geïsoleerd;
- Ontmantelingstang voor VVB-kabel;
- Energiekabels;
- Spotter;
- Bumper herstel-kit;
- Aluminium herstel set;
- Richtgereedschappen;
- Kunststof reparatiegereedschap;
- Pneumatisch, hydraulisch of elektrisch pers- en trekgereedschap;
- Signaliseringsmateriaal HEV

Meetgereedschappen:

- Rolmeter;
- Schuifmaat;
- Schroefmaat;
- Lineaire hoogtemeter;
- Waterpas;
- V-A-testers;
- Multimeter;
- Ampèretang;
- PDR set;
- Diagnose apparatuur;
- Meetapparatuur (chassis)

Lassen-instructie

Algemeen

- Wettelijke voorzieningen en veiligheidsuitrusting.
- Geïntegreerd klasruimte (instructielokaal/atelier/werkplaats):
 - Voorzien van de nodige collectieve beschermingsmiddelen (CBM's);
 - Voorzien van de nodige persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM's);
 - Eigen lasscherf;
 - Eigen gelaatsscherf;
 - Voldoende ruimte om de leerlingen in comfortabele en veilige omstandigheden te laten werken aan vaardigheden;
 - Met aangepaste werkbanken uitgerust met bankschroeven;
 - Voorzien van de nodige gereedschappen, machines en (meet-)toestellen om de deelopdrachten en projecten volgens goed vakmanschap te kunnen uitvoeren;
 - Voldoende ruimte voor het veilig opbergen van materialen en gereedschappen;
 - Met in de nabijheid wasgelegenheid en gescheiden omkleedruimte (M/V/X);
 - Met de mogelijkheid om schema's en tekeningen in digitaal formaat te kunnen raadplegen, aan te passen en af te drukken;
 - De digitale apparatuur moet verbonden kunnen zijn met internet;
 - Het lokaal is voorzien van beamer + projectiescherf of smartbord en er is de mogelijkheid om geluid kwaliteitsvol weer te geven;

De leerlingen beschikken over:

- 3D CAD tekenprogramma voor mechanica;
- Software voor opmaak bestellijsten;
- Tabellenboek voor metaaltechniek in functie van de minimumdoelen;
- Simulatiesoftware in functie van de minimumdoelen;
- Materiaal om montage en demontage op een vakkundige manier uit te voeren;
- Het nodige handgereedschap om op een vakkundige manier onderhoud uit te voeren;
- De nodige hulpmiddelen om op een vakkundige manier onderhoud of herstellingen uit te voeren;

Machines en toestellen:

- Afzuigsysteem;
- Wettelijke en ruime lascarf met bescherming wanden en afzuiging;
- Elektrische slijpsteen (vast model) en of bandschuurmachine;
- Recht handslijpmachines;
- Haakse handslijpmachine met bijhorende slijpschijven;
- Manuele of aangedreven guillotine plaatschaar of kapmachine voor platen van minimaal 2 mm;
- Boormachine en handboormachine;
- Plooiwerk voor plaatmateriaal en/of buizen;
- Snijbrander of plasmasnijder;
- Professionele lastransformator;
- Professionele elektrische TIG- lasinstallatie (AC en DC lassen);
- Professionele elektrische halfautomaat lasinstallatie;
- Lasmanipulator;
- Elektrode slijpmachine met aangepaste afzuiging;
- Toevoegmateriaal;
- Neutraal gas;

- Elektroden;
- Reinigingstoestel

Gereedschappen en toebehoren:

- Veiligheidsbril met zijbescherming;
- Lasscherms/- kappen;
- Lasschorten;
- Veilige lastafels met aangepaste beschermwanden;
- Lasmagneten;
- Gehoorbescherming;
- Stofmaskers;
- Brandershandschoenen en lashandschoenen;
- Diverse lascontrolemiddelen;
- Toestel voor onderzoek;
- Alle benodigdheden voor onderzoek;
- Vergrootglas;
- Blacklight;
- Elektromagneet;
- Set bank- en bikhamers;
- Set diverse universele tangen, lijmklemmen en lastangen;
- Set sleutels;
- Handschaar voor metaal;
- Set boren;
- Slagcijfers en letters;
- Krasnaald;
- Set tappen, draadsnikkussens en wringijzers;
- Set vijlen;
- Zaagbeugel met zaagbladen;
- Ontbraamborstels;
- Opzuivermateriaal voor de las af te werken;
- Reinigings- en opbergmateriaal;
- Spiegel;
- Set puntslagen;
- Vetkrijt;
- Elektrische verlengkabel met haspel;
- Hulpfitter (klem om fittingen te monteren 2" tot 6");
- Klemgereedschappen;
- Pijpstoelen;
- Aftekenband;
- Flenzen;
- Lasbochten;
- Fittingen;
- Studbolts;

Meetgereedschappen:

- Meetlat groot en klein model;
- Vouwmeter of maatlat of rolmeter of digitale afstandsmeter;
- Set winkelhaken klein en groot model en flenswinkelhaak;
- Aftekenwinkelhaken, -passers en -latten;

- Lasimeters - hoekmeter (gradenboog, zwaaihaak)
- Schuifmaat ;
- Waterpas;
- Schietlood;
- Lashoogtemeter;
- Gradenboog;
- Laserafstandsmeter

Logistiek

Naast de generieke materiële vereisten gelden nog volgende specifieke vereisten:

Vaklokaal bestaande uit een oefen- en instructieruimte. Dit lokaal is voldoende ruim zodat de doelstellingen van het leerplan ingeoeft kunnen worden en dit voor alle fasen van de goederenbehandeling.

De leerlingen hebben eveneens vlot toegang tot infrastructuur om

- de vereiste vaardigheden in te oefenen m.b.t. minimaal één van de onderstaande interne transportmiddelen waarop de leerling zit of staat:
 - Reachtruck
 - Heftruck
 - Stapelaar
 - Orderverzameltruck
 - Combitruck
 - Pallettruck
- de flow van documenten en goederen van ontvangst tot verzending in te oefenen.

In het vaklokaal zijn aanwezig

- Veiligheidspictogrammen binnen de context van een magazijn
- Minimaal 2 van de volgende interne transportmiddelen waarop men niet zit of staat: transpallet, plateauwagen, rolcontainer of steekwagen
- Magazijnstellingen
- Paletten
- Klein materiaal:
 - Veiligheidsmes
 - Stiften
 - Toestel om te scannen (bv gsm)
 - Tape en taperoller
 - Opvulmateriaal zoals noppenfolie, opvulchips ...
 - Verpakkingsmateriaal zoals dozen, enveloppen (karton, luchtkussen ...), plastic zakken
 - Magazijnbakken
 - Wikkelfolie
- Collectieve beschermingsmiddelen indien van toepassing en vereist
- Elke individuele leerling beschikt over persoonlijke beschermingsmiddelen: werkhandschoenen, veiligheidshelm, veiligheidsschoenen en veiligheidshesjes.

Qua aantal is het aanwezige materiaal aangepast volgens de grootte van de klasgroepen.

Mechanische vormgeving

Algemeen

Wettelijke voorzieningen en veiligheidsuitrusting.

Geïntegreerd klasruimte (instructielokaal/atelier/werkplaats):

- Voorzien van de nodige collectieve beschermingsmiddelen (CBM's);
- Voorzien van de nodige persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM's);
- Voldoende ruimte om de leerlingen in comfortabele en veilige omstandigheden te laten werken aan vaardigheden;
- Met aangepaste werkbanken uitgerust met bankschroeven;
- Voorzien van de nodige gereedschappen, machines en (meet-)toestellen om de deelopdrachten en projecten volgens goed vakmanschap te kunnen uitvoeren.
- Voldoende ruimte voor het veilig opbergen van materialen en gereedschappen;
- Met in de nabijheid wasgelegenheid en gescheiden omkleedruimte (M/V/X);
- Met de mogelijkheid om schema's en tekeningen in digitaal formaat te kunnen raadplegen, aan te passen en af te drukken;
- De digitale apparatuur moet verbonden kunnen zijn met internet.
- Het lokaal is voorzien van beamer + projectiescherm of smartbord en er is de mogelijkheid om geluid kwaliteitsvol weer te geven;

De leerlingen beschikken over:

- Tabellenboek voor metaaltechniek in functie van de minimumdoelen;
- AREI voor elektrotechniek in functie van de minimumdoelen;
- 3D CAD tekenprogramma voor mechanica;
- Software voor opmaak bestellijsten;
- Simulatiesoftware in functie van de minimumdoelen;
- Materiaal om montage en demontage op een vakkundige manier uit te voeren zoals inbussenset, dopsleutels, schroevendraaiers en steek-ring-sleutels;
- Het nodige handgereedschap om op een vakkundige manier onderhoud uit te voeren zoals polytrekker, bussenset en hamer;
- De nodige hulpmiddelen om op een vakkundige manier onderhoud of herstellingen uit te voeren zoals een mechanische of hydraulische pers, reinigingsmiddelen, voddens en de juiste smeermiddelen;

Machines:

- Machineruimers;
- Handslijpmachine met de benodigde schijven;
- Slijpmachine (horizontaal of vertikaal);
- Vlaklijpmachine of rondblijpmachine;
- Hydraulische pers;
- Polietrekker;
- Plooi- of draaibank al dan niet CNC gestuurd;
- Kolomboormachine;
- Draaibank,
- Teach-in draaibank of CNC draaibank;
- Freesmachine;
- CNC bewerkingscenter;
- Snijbrander;

- Persluchtinstallatie;
- Vingerzetbank;
- Snijbrander;
- Lasapparatuur;
- Plaatwals/rolbank of hoekschaar of knabbelaar of ponsmachine;
- Hydraulische of elektrische metaalknipbank;
- Snijbrander of plasmasnijder of lasercutter (geschikt voor staal);
- Zaagmachine;

Gereedschappen en toebehoren:

- Schuurpapier;
- Schuurpads;
- Boren;
- Ontvetter & doeken;
- Dichtingen / pakkingen;
- Slagbussenset;
- Dopsleutelsset met ratel;
- Momentsleutel;
- Terugslagvrije hamer;
- Verschillende soorten spieën;
- Borgmiddelen zoals bouten, moeren, borgmoeren, circlips en pennen;
- Guillotine voor platen van minimaal 2 mm;
- HM snijgereedschappen;
- Meedraaiende centerpunt;
- Vast centerpunt;
- Magnetische statief;
- Evenzijdige regels;
- Geslepen cilindrische as;
- Coördinaten boormachine;
- Verschillende type vijlen;
- Ontbraammessen;
- Verzinkboor;
- Souvereinboor;
- Centerboor;
- Krasnaald;
- Ringsteeksleutels;
- Tangen;
- Schroevendraaiers;
- Bits & dopsleutels;
- Beitel;
- Accu handgereedschap;
- Schroefdraadtap;
- Oliepomp;
- Vetpomp

Meetgereedschappen:

- Schuifmaat;
- Schroefmaat;
- Dieptemaat;
- Meetklok;

- Waterpas;
- Hoogtemeter;
- Statief;
- Eindmaten;
- Kalibers (penkaliber/bekkaliber);
- Rolmeter;
- Meetstatief en meetklok;
- Waterpas;
- Spanningsmeter;
- Afstandsmeter;
- Hoekmeter;
- Draadkam;
- Schroefdraadmeter;
- Refractometer
- Aftekengereedschap
- Meetpasser

Moderealisatie

Deze studierichting vereist (polyvalente) didactische leslokalen voor retouches en gegevensregistratie, een stikatelier (productieopstelling) en strijkapparatuur voor het verwerken en afwerken van kleding en interieurartikelen en een gesimuleerde verkoopruijnte.

Met volgende concretisering:

- Een multifunctionele ruimte met een zone om handen te wassen, toegang tot warm en koud stromend water
- Modegebonden kleding- en interieurtijdschriften en patroonboekjes
- In hoogte verstelbare (snij)tafels en stoelen
- Patroonpapier, lange latten, tekenmateriaal en creatief materiaal
- Diverse textielstalen en stalen van textielgrondstoffen zoals katoen, wol, vlas, zijde, ...
- Een vezeltabel
- Diverse stoffen, voldoende textielstof (baalkatoen en wollen stof) en fournituren (knopen, ritsen, elastieken), wattine, kleefstof, zoomafronder, naaigaren en naaigerei
- Voldoende (industriële) naaimachines, overlockmachines, hulpstukken, kleefpers
- Kit voor defect of onderhoud (schroevendraaier, pincet, olie)
- Voldoende paspoppen, een passpiegel, kledinghangers, divers (decoratie)materiaal voor opbouw van een etalage
- Etiketteermateriaal, vormgevings-, presentatie en verpakk materiaal

Onderhoudsmechanica auto

Atelier/werkplaats

- Voorzien van de nodige collectieve beschermingsmiddelen
- Voorzien van de nodige persoonlijke beschermingsmiddelen
- Voldoende ruim om de leerlingen in comfortabele en veilige omstandigheden te laten werken aan vaardigheden
- Met voldoende werkplekken zodat de leerlingen individueel kunnen werken
- Voldoende ruimte voor het stappelen en veilig opbergen van materialen en gereedschappen
- Voorzien van de nodige nutsvoorzieningen
- Met in de nabijheid wasgelegenheid en gescheiden omkleedruimte (M/V/X)

Instructielokaal

- Bij voorkeur in de nabijheid van de werkplaats
- De mogelijkheid om vanaf elke computer teksten, schema's, tekeningen, ... af te drukken

Materiaal en niet-elektrisch gereedschappen voor montage- en demontagetechnieken en verbindingstechnieken eigen aan het vakgebied

Machines

- Druk- onderdrukpomp
- Boormachine
- Compressor luchtpistool
- Hefbrug
- Lichtregelapparatuur
- Wielsuitlijntoestel
- Balanceer toestel
- Banden montagemachine met aangepast gereedschap

Materiaal en onderdelen

- Meettoestellen waaronder multimeter, diagnoseapparaat
- Oliedruk meter
- Koelsysteem tester
- Lekttester
- Bandendrukmeter
- Profielmeter
- Onderdelen van motoren
- Onderdelen van het koelsysteem
- Onderdelen van de transmissie
- Onderdelen van aandrijfsysteem
- Onderdelen van de stuurinrichting en de ophanging
- Componenten van het remsysteem
- Onderdelen van het smeersysteem
- Onderdelen van inspuitsystemen
- Onderdelen van uitlaatsysteem
- Aanbouwdelen van een motor
- Onderdelen van het elektrische systeem waaronder batterij, bedrading, lichten, signalisatie, ...
- Onderdelen waaronder remplaatjes, schokdempers, ...

- Banden en wielen
- Vloeistoffen waaronder smeermiddelen, remvloeistof, koelvloeistof, motorolie
- Verbruiksgoederen waaronder bougies, filters, ruitenwissers
- Multimediasystemen
- Accessoires zoals basisdrager, fietsrek, trekhaak
- Didactische voertuigen met bijpassende werkplaatshandboeken en onderhoudsboekje
- Didactische opstellingen van allerlei systemen
- Recent (elektrisch) voertuig

Bij voorkeur, sterk aanbevolen

- Olie afzuigapparaat
- Compressiemeters
- Remontluchtapparaat
- Hogedrukreiniger
- MIG/MAG of TIG -lastoestel
- Slijpmolen
- Uitlaatgasafzuigstelsel
- Schokdemper montage en demontageset met veiligheidskooi
- Rem- en schokdempertestbank
- Blaaspistool

Onthaal en recreatie

Deze studierichting vraagt weinig 'extra' specifieke materiële vereisten bovenop deze van de basisvorming (belangrijk = een vlotte toegang tot ICT en internet; de aanwezigheid van de nodige materialen om creatief te kunnen werken, om sport- en spelactiviteiten te kunnen begeleiden; een geluid- en lichtinstallatie; basisgereedschap om de nodige reparaties en klusjes uit te voeren; ...).

Onthaal, organisatie en sales

Naast de generieke minimale materiële vereisten, zijn eveneens onderstaande specifieke vereisten noodzakelijk:

- Een polyvalente ruimte met de mogelijkheid tot klassikale instructie enerzijds en het inoefenen van de onderliggende vaardigheden van het leerplan anderzijds
- Kantoorsoftware

Qua basisuitrusting om de administratieve taken te kunnen inoefenen zijn noodzakelijk:

- Een onthaalbalie
- Telefoon toestellen of gsm's
- Printer/scanner
- Klasseermateriaal
- Klein kantoomateriaal
- Laptop
- Materiaal om de onthaalruimte aan te kleden zoals bijvoorbeeld vaktijdschriften, planten, thema gebonden decoratiemateriaal ...
- Benodigdheden voor een eenvoudige catering aan het onthaal zoals bijvoorbeeld de mogelijkheid om aan de bezoeker koffie, water ... aan te bieden
- Wachtstoelen
- Postweegschaal

Qua basisuitrusting om de verkoop gerelateerde vaardigheden te kunnen inoefenen zijn noodzakelijk:

- Toonbank
- Voldoende en diverse rekken
- Opbergkasten
- Voldoende materiaal om diverse presentatietechnieken in te oefenen
- Inpaktafel conform de ergonomische eisen, inpakmateriaal
- Kassasysteem
- Klein materieel om verpakkingen te openen zoals bijvoorbeeld veiligheidsmes
- Onderhoudsproducten en materieel

Qua aantal is het aanwezige materiaal aangepast volgens de grootte van de klasgroepen.

Paardenhouderij

Infrastructuur:

- Een instructie- en leszone met (verplaatsbare) tafels en didactisch materiaal ter ondersteuning van de doelstellingen.
- Een omkleedzone met mogelijkheid tot het opbergen van kledij.
- Hippische accommodatie bereikbaar voor de leerlingen zoals stallen, boxen, stapmolen, piste met spiegels, langeerpiste, weide, poetsplaats...

Dieren, materialen en gereedschappen:

- Paarden geschikt voor de gekozen oefeningen.
- Gereedschappen zoals schoppen, kruiwagens, harken, spaden, rieten...
- Hippische materialen zoals rijkledij, zweepen, sporen, hoofdstellen, teugels, stijgbeugels, bits, zadels, borstels, dekens, halsters, hindernissen, bandages...
- Verbruiksmateriaal zoals bodembedekkingsmaterialen, voeders, verzorgingsproducten...
- EHBO materiaal
- PBM's en CBM's zoals paardrijcaps, handschoenen, rijlaarzen, bodyprotectors, werkkledij, veiligheidsschoenen of -laarzen...
- Machines zoals trekker voor pisteonderhoud, scheermachine...
- Materiaal om afval te sorteren (Papier, glas, GFT, rest)

Plant en milieu

Infrastructuur:

- Een instructie- en leszone met leerlingtafels en didactisch materiaal ter ondersteuning van de doelstellingen.
- Computers of laptops met internetverbinding en met toegang tot de nodige software
- Een omkleedzone met mogelijkheid tot het opbergen van kledij.
- Een werkzone bereikbaar voor de leerlingen zoals een serre, plantenkwekerij, loods, containerveld...
-
-

Planten, materialen en gereedschappen

- Machines zoals trekker, zaaimachine, planter, meststofstrooier... in functie van de geselecteerde werkzaamheden.
- Gereedschappen zoals spaden, schoppen, rieden, harken, kruiwagens... in functie van de geselecteerde werkzaamheden.
- Teelten afhankelijk van de gekozen contexten
- Verbruiksmaterialen zoals gewasbeschermingsmiddelen, zaden, plantgoed, substraten, potgrond, meststoffen...
- EHBO materiaal
- PBM's en CBM's zoals handschoenen, werkkledij, veiligheidsschoenen of -laarzen, veiligheidsbril, gehoorbescherming...
- Materiaal om afval te sorteren (Papier, glas, GFT, rest)

Podiuminstallatie

Atelier/werkplaats

- Voorzien van de nodige collectieve beschermingsmiddelen
- Voorzien van de nodige persoonlijke beschermingsmiddelen
- Voldoende ruim om de leerlingen in comfortabele en veilige omstandigheden te laten werken aan vaardigheden
- Met voldoende werkplekken zodat de leerlingen individueel kunnen werken
- Voldoende ruimte voor het stappelen en veilig opbergen van materialen en gereedschappen
- Voorzien van de nodige nutsvoorzieningen
- Met in de nabijheid wasgelegenheid en gescheiden omkleedruimte (M/V/X)

Instructielokaal

- Bij voorkeur in de nabijheid van de werkplaats
- De mogelijkheid om vanaf elke computer teksten, schema's, tekeningen, ... af te drukken

Voldoende verbruikersmateriaal en onderdelen om de projecten te realiseren

Materiaal voor montage- en demontagetechnieken en verbindingstechnieken

Gereedschappen (niet-elektrisch) om de vaardigheden uit te voeren

Specifiek didactisch materiaal

- PC's met nodige software
- Een programmeerbare module met bijhorende programmeersoftware
- Rolsteiger en ladder
- Multimeters
- Ophangstructuren: trekken, trussen, zelfsteunende systemen
- Geluid:
 - Componenten: microfoon, versterker, luidspreker
- Licht:
 - componenten : armaturen, dimmer, lichttafel
- Materiaal voor decormontage en -demontage
- Materiaal en gereedschappen voor onderhoud en herstellingen

Preventief onderhoud machines en installaties

Algemeen

- Wettelijke voorzieningen en veiligheidsuitrusting;
- Geïntegreerd klasruimte (instructielokaal/atelier/werkplaats):
 - Voorzien van de nodige collectieve beschermingsmiddelen (CBM's);
 - Voorzien van de nodige persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM's);
 - Voldoende ruimte om de leerlingen in comfortabele en veilige omstandigheden te laten werken aan vaardigheden;
 - Met aangepaste werkbanken uitgerust met bankschroeven;
 - Met labotafels uitgerust veiligheidssnoeren van verschillende lengten en kleuren;
 - Voorzien van de nodige gereedschappen, machines en (meet-)toestellen om de deelopdrachten en projecten volgens goed vakmanschap te kunnen uitvoeren.
 - Voldoende ruimte voor het veilig opbergen van materialen en gereedschappen;
 - Met in de nabijheid wasgelegenheid en gescheiden omkleedruimte (M/V/X);
 - Met de mogelijkheid om schema's en tekeningen in digitaal formaat te kunnen raadplegen, aan te passen en af te drukken;
 - De digitale apparatuur moet verbonden kunnen zijn met internet.
 - Het lokaal is voorzien van beamer + projectiescherm of smartbord en er is de mogelijkheid om geluid kwaliteitsvol weer te geven;

De leerlingen beschikken over:

- Tabellenboek voor metaaltechniek in functie van de minimumdoelen;
- AREI voor elektrotechniek in functie van de minimumdoelen;
- CAD tekenprogramma voor elektriciteit;
- 3D CAD tekenprogramma voor mechanica;
- Simulatiesoftware in functie van onderhoud en pneumatica zoals FLuidSIM Meclab

Specifieke onderdelen:

- Onderdelen voor demontage en montage: lagers, lagertrekkers, riemen, riemschijven, filters, tandwielen, kettingen, kettingwielen, remschoenen, koppelingen en dichtingen;
- Pneumatische componenten: kleppen, ventielen en cilinders;
- Hydraulische componenten: kleppen, ventielen en cilinders

Gereedschappen:

- Basis set gereedschap:
- Set sleutels,
- Set tangen,
- Set schroevendraaiers,
- Hamer,
- Dopsleutels + ratel,
- Punt – doorslag,
- Pakkingschraper,
- Metaalzaag,
- Set lagers montagegereedschappen,
- Combinatietang – geïsoleerd2,

- Zijknijptang – geïsoleerd,
- Ronde bekkentang – geïsoleerd,
- Striptang – geïsoleerd,
- Ontmanteling voor VVB-kabel,

Meetgereedschap:

- Micrometers;
- Schuifmaat;
- Voelermaten/voelerplaatjes;
- Meetklok + statief;
- Lineaire hoogtemeter;
- Kalibers;
- V-blokken;
- Multimeter;
- Toerentalmeter;
- Ampèretang;
- Temperatuurmeter;
- Drukmeter;
- Momentsleutel;
- Schroefdraadkammen

Machines, componenten en toebehoren:

- Slijpsteen
- Lagerpers;
- Hand- en tafelboormachine;
- Wieltrekker;
- Soldeerbout;
- Elektrische schroevendraaier + bits;
- Compressor;
- Boormachine;
- Werlplaatpers;
- Werkplaatskraan
- Didactische onderdelen zoals pomp, ketting, riemen, tandwielen, reductiekast;
- Lastoestellen;
- Set contactoren;
- Set sensoren;
- Set connectoren;
- Set drukknoppen;
- Set industriële schakelaars en basisstukken kabelgootsystemen;
- Set industriële beveiligingen;
- Energiekabels;
- Industriële verdeelborden inclusief componenten;
- Gelijk- en wisselstroommotoren;
- Machinestuurkast inclusief componenten;
- Pick-and-place sets;
- Set logische modules;
- Set aan verspanende en niet verspanende machines om eenvoudige onderdelen te vervaardigen in kader van onderhoud: 3D printer, lasercutter, plasmasnijder, draaibank en freesmachine al dan niet computergestuurd;

- Reinigingsmiddelen;
- Smeermiddelen;
- Onderhoudsproducten;
- Vloeistoffen;

Printmedia

Nog aan te vullen

Restaurant en keuken

Algemeen

- Een degelijk uitgeruste professionele keuken met bijhorende productie- en opslagruimtes die voldoen aan normen van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV)
- Schrijfbord type whiteboard
- Reiniging en ontsmettingsmiddelen
- Reinigingsmateriaal zoals veeg- en schuurborstel, vloerwisser, emmer (uitsluitend voor het reinigen), vuilblik en handvleugel
- Verschillend bewaar- en verpakkingsmateriaal

Keuken

- Voldoende klein keukenmateriaal (zoals professionele keukenmessen, kloppers, schuimspanen, spatels, pannenlikkers, blikopener, rasp, mandoline, schaar, puntzeef, fijne zeef, vergiet, soepen sauslepel, snijplank, roerzeef, maatbeker, ...)
- Voldoende kookmateriaal (zoals verschillende soorten kookpotten, pannen, ...)
- Voldoende kleine keukentoestellen (zoals een mixer, keukenrobot, voedingsweegschaal, kerntemperatuurmeter, ...)
- Voldoende groot keukenmateriaal (zoals combi-steamer met gesloten en geperforeerde gastronormplaten, friteuse, fornuis, warmtekast, inox werk- en spoeltafels, professionele vaatwasmachine, vacuümmachine, koeling, diepvries, ...)

Restaurant

- Voldoende klein restaurant- en barmateriaal (zoals borden, tassen, glazen, karaffen, glazen, kommen, bestek, snijplanken, voorsnijmes, office-mes, broodmes, serveerschalen, dienbladen, flessenopener, koffiekan, theekan, sauteuse, flambeerpan, klopper, sauslepel, soeplepel, ...)
- Voldoende restaurant- en bartoestellen (zoals koffiezet, waterkoker, citruspers, warmplaatjes, komfoor, ...)
- Voldoende groot restaurantmateriaal (zoals tafels, stoelen, bijzettafel of -kar, warmtekast, bar of toog, koeling, ...)
- Voldoende tafellinnen (zoals moltons, tafellakens, napperons, servetten, ...)

Ruwbouw

Atelier/werkplaats

- Voorzien van de nodige persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen
- Voldoende ruim om de leerlingen in comfortabele en veilige omstandigheden te laten werken aan vaardigheden
- Met voldoende werkplekken zodat de leerlingen individueel kunnen werken
- Voldoende ruimte voor het stapelen en veilig opbergen van materialen en gereedschappen
- Voorzien van de nodige nutsvoorzieningen
- met in de nabijheid wasgelegenheid en gescheiden omkleedruimte (M/V/X)

Instructielokaal

- Bij voorkeur in de nabijheid van de werkplaats
- De mogelijkheid om vanaf elke computer teksten, schema's, tekeningen, ... af te drukken
- Voorzien van ICT-mogelijkheden in functie van CAD en andere software

Materialen, gereedschappen en machines

- Bekistingsmateriaal:
 - Bekistingshout en -plaatmateriaal
 - Balkklemmen
- Betonmolen
- Betonstorten
 - Kleine triltafel
 - Trilnaalden met toebehoren
 - Bekistingstriller
- Bevestigingssystemen
- Borstels (hard en zacht)
- Controle- en meettoestellen:
 - Automatisch waterpastoestel, slangwaterpas en waterpassen
 - Digitale afstandsmeters
 - Laserapparatuur
 - Lint- en vouwmeter
 - (Schiets)lood, winkel- (klein en groot) en zwaaihaken
 - Steekpassers
 - Topografische toestellen
- Elektrische handmachines:
 - Boormachine
 - Cirkelzaagmachine
 - Mixer
 - Schroefmachine met toebehoren
 - Slijpschijfmachine
- Handgereedschappen:
 - Beitel
 - Boutenscharen
 - Koevoet
 - Handborstels
 - Handknipscharen
 - Hamers

- Lijmkammen
 - Metselaarspriemen
 - Schroevendraaiers
 - Truwelen
 - Vlecht tangen
 - Voegborden
 - Voegijzers
 - Zagen
- Ijzervlechten en wapening:
 - Afstandshouders
 - Buigmachine
 - Knipmachine voor wapenstaal
- Kruiwagens
- Ladders
- Metseldraad
- (Mortel)kuipen en emmers
- Onderhoudsmaterialen
- Profielen en profielklemmen
- Reilatten
- (Rol)steigers
- Schoren en schoorklemmen
- Schragen en steigerplanken
- Spaden en schoppen
- Steenzaagmachine
- Verbruiksmaterialen nodig voor de realisatie van de leerplandoelen

Sanitair en verwarmingsinstallaties

Atelier/werkplaats

- Voorzien van de nodige collectieve beschermingsmiddelen
- Voorzien van de nodige persoonlijke beschermingsmiddelen
- Voldoende ruim om de leerlingen in comfortabele en veilige omstandigheden te laten werken aan vaardigheden
- Met voldoende werkplekken zodat de leerlingen individueel kunnen werken
- Voldoende ruimte voor het stappelen en veilig opbergen van materialen en gereedschappen
- Voorzien van de nodige nutsvoorzieningen
- Met in de nabijheid wasgelegenheid en gescheiden omkleedruimte (M/V/X)

Instructielokaal

- Bij voorkeur in de nabijheid van de werkplaats
- De mogelijkheid om vanaf elke computer teksten, schema's, tekeningen, ... af te drukken

Specifieke handgereedschappen (niet-elektrisch) om de vaardigheden uit te voeren

Machines (elektrisch)

- Haakse handslijpmachine met bijhorende slijpschijven
- Handboormachine met klopfunctie
- Boorschroefmachine op accu
- HDPE stomp lasmachine
- Persmachine
- Soldeerset

Specifieke minimale uitrusting

- ICT-software
- Meetinstrumenten: multimeter, drukmeter, gasdetectiesysteem
- Regeltechnische componenten: componenten voor een weersafhankelijke regeling/continue regeling of thermostaat
- Verschillende soorten leidingen voor sanitaire installaties en verwarmingsinstallaties
- Installatietoebehoren voor sanitaire installaties en verwarmingsinstallaties
- Waterbehandelingstoestellen bij verschillende soorten systemen zoals afvalwater- drinkwaterbehandeling-, drukverhoging- en hemelwatersystemen
- Verschillende soorten sanitaire kranen, sanitaire toestellen en toestellen voor warmwaterbereiding
- Toestellen voor warmwaterbereiding op de verschillende energiebronnen en hernieuwbare energie
- Verwarmingstoestellen waaronder een (water/water) warmtepomp en toestellen voor warmteafgifte op de verschillende energiebronnen en hernieuwbare energie
- Luchtkanalen voor ventilatie en luchtbehandeling
- Mechanische ventilatiesysteem en zijn onderdelen (RTO en RAO)
- Ventilatoren
- Temperatuurmeter
- Haspel voor elektrische verlengkabel
- Regelapparatuur

Sterk aanbevolen als ideale opstelling

- Zonnepanelen die warmtepomp voedt en zonnecollector
- Water/water warmtepomp aangesloten om opvangreservoir met regenwater

Schoonheidsverzorging

Deze studierichting vereist (polyvalente) didactische leslokalen voor schoonheidsverzorging en een didactisch salon.

Met volgende concretisering:

- Een multifunctionele ruimte met een zone om handen te wassen, toegang tot warm en koud stromend water en doucheruimte
- Omvorming of indeling van de ruimte mogelijk tot cabines met kleedruimte
- Voldoende verlichting, loupelampen, stopcontacten en spiegels, muziekinstallatie
- Verstelbare behandelingstafels of -zetels
- Ergonomische werkstoelen op wieltjes (cfr. zadelkruk of taboeret) en mobiele werktafels of werkkarretjes (cfr. instrumententafel)
- Voldoende beschermhoezen, handdoeken, lakens en dekens
- Materiaal voor afvalsortering
- Materialen en producten voor reinigen van huid en nagels
- Materialen en producten voor aanbrengen van make-up
- Apparatuur, materialen en producten voor handverzorging en -massage
- Apparatuur, materialen en producten voor gelaatsverzorging en –massage
- Apparatuur, materialen en producten voor lichaamsverzorging en –massage
- Apparatuur, materialen en producten voor ontharing
- Apparatuur, materialen en producten voor voetverzorging en -massage
- Ontsmettingsmiddelen, ontsmettings- en sterilisatietoestellen
- Een gesimuleerde advies- en verkoopruimte in het didactisch salon

Slagerij

- Een degelijk uitgeruste infrastructuur met bijhorende productie- en opslagruimtes die voldoen aan normen van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV)
- Schrijfbord type whiteboard
- Reiniging en ontsmettingsmiddelen
- Reinigingsmateriaal zoals veeg- en schuurborstel, vloerwisser, emmer (uitsluitend voor het reinigen), vuilblik en handvleugel
- Verschillend bewaar- en verpakkingsmateriaal
- Voldoende klein slagerijmateriaal (zoals professionele snij-, hak- en uitbeenmessen, uitpijpmes, handzaag, hakbijl, handtrekker, aanzetstaal, snijplanken, lardeer- en bardeernaald, vleeshaken, schotels, zeven, weegschaal, mixer, kloppers, spatels, mengkommen, maatbeker, kookpotten en pannen, vormen voor hesp, pastei, gelei, pekelmeter/pekeweger, pH-meter, vochtigheidsmeter, kerntemperatuurmeter, ...)
- Voldoende groot slagerijmateriaal (zoals inox werk- en spoel tafels, inox rekken, hakblok, hakmolen of vleesmolen, menger, mengbakken, vulbus, hamburgerafvulapparaat, vleesvermalser, cutter, ovens (kookkast of (combi-)steamer, rookoven of -kamer, ...), klimaat- of rijpkamer (klimaat- of rijpkast), pekelspuit, pekelpakken, fornuis, vleessnijmachine, weegtoestel, vacuümmachine, koeling, diepvries, ...)

Textielverzorging

Deze studierichting vereist (polyvalente) didactische leslokalen voor ontvangen, identificeren en herstellen van kleding en linnen en gegevensregistratie, een was- en droogruimte met bakken of karretjes met wasgoed (uit diverse weefsels en textielmaterialen), wasmachine, droogkast en strijkapparatuur voor verzorgen van het textiel.

Met volgende concretisering:

- Een multifunctionele ruimte met een zone om handen te wassen, toegang tot warm en koud stromend water
- Was- en droogruimte met bakken of karretjes met wasgoed (uit diverse weefsels en textielmaterialen)
- Wasmachine, droogkast, droogrek, wasknijpers en strijkinstallatie (voldoende strijkijzers, strijkplanken of strijktafels, strijkpers en / of -pop)
- Was- en behandelingsproducten (inclusief ontvleken / manueel chemisch reinigen)
- Kledingrekken met kledinghangers
- Etiketteermateriaal en verpakk materiaal
- Kit voor defect of onderhoud (schroevendraaier, pincet, olie)

Topsport

De minimale materiële vereisten voor dit specifieke gedeelte wordt volledig gekoppeld aan de ontwikkelingsplannen van de desbetreffende topsportfederaties. Het beschikken over de noodzakelijke topsportinfrastructuur wordt dan ook in overeenstemming met de desbetreffende topsportfederatie vormgegeven.

Vrachtwagenchauffeur

- Vrachtwagen- aanhangwagen;
- Trekker – oplegger;
- Oefenterrein;
- Projectieapparatuur;
- Persoonlijke beschermingsmiddelen;
- Didactische etiketten;
- Basisgereedschap: sleutels, schroevendraaiers, tangen;
- Didactische opstellingen dieselmotor, motoronderdelen, remcomponenten;
- Olieopvangbak;
- Oliefiltersleutel;
- Tachometer en toebehoren;
- Antivriesmeter;
- Technische documentatie en onderhoudsschema's;
- Persluchtcompressor;
- Brandbestrijdingsmiddelen;
- Hydraulische krik;
- Batterij zuurweger;
- Startkabels;
- Batterijlader;
- Testlamp;
- Multitester;
- Looplampen (op laagspanning);
- Transportpaletten;
- Stapelmateriaal;
- Kegels – laadkade – hekkens en bakens;

Zeevaart

Voor de theoretische lessen is een traditioneel ingericht klaslokaal een minimale vereiste. Er moet gestreefd worden naar het gebruik van kwaliteitsvol cursusmateriaal dat aansluit bij de leerdoelen. Gezien de specificiteit van het maritiem onderwijs moeten deze cursussen veelal zelf opgesteld worden, bijgevolg moet de school zorgen voor de beschikbaarheid van de nodige, actuele maritieme naslagwerken voor de leerkrachten. De beschikbaarheid van simulatieapparatuur is noodzakelijk voor een maritieme opleiding. Dit kan zowel onder de vorm van een opleidingsschip, een maritiem opleidingscentrum als door middel van gespecialiseerde software. Voor vele relevante onderwerpen is goede software en lesmateriaal voorhanden, veelal gratis af te halen van internet, zodat een performante internetverbinding op school zeer sterk aan te raden is.

Voor de specifieke vakken is het zeer belangrijk over het nodige demonstratiemateriaal te beschikken. Deze demonstraties kunnen gebeuren op school zelf, op een opleidingsschip of aan de hand van didactische uitstappen en leren op de werkplek.

Naast deze algemene minimale materiële eisen, zijn er ook een aantal specifieke:

- Nautische publicaties zoals Solas, Marpol,...
- Onder vorm van een simulatieklas, opleidingscentrum of opleidingsvaartuig of met afzonderlijke toestellen, de toestellen die courant gebruikt worden aan boord zoals: VHF-zender/ontvanger; Navtex; EPIRB; SART; radar; manuals; magnetisch kompas; gyrokompas;...
- Scheepsplannen; stabiliteitscurves en hydrostatische tabellen.
- Zeekaarten; steekpasser; pleischaal; nautische publicaties zoals 'Admiralty Tide Tables'.
- Reddingsvlot; toonmodellen van pyrotechnische middelen; demonstratiemateriaal zoals ankers, brandblusapparaten, stuurinrichting en schroeven.
- Demonstratiemateriaal in verband met scheepsmotoren; meetgereedschap zoals schuifmaat, meetlat, verschillende soorten winkelhaken en aftekengereedschap.
- Multimeters, voltmeters, ampèremeters, Ohm-meters,
- Schakeldraden in verschillende dikten en kleuren, automatische zekeringen; elektromagneet, batterijen, schakelaars, generatoren en transformatoren.
- Las- en brandapparatuur; boorgereedschap; slijpmolen met bijhorende schijven; voorbeelden van pakkingen; gereedschap voor het bewerken en spannen van buizen; pneumatisch gereedschap; zaagmachines: handgereedschappen: doorsneden van motoronderdelen; sleutelmotor; draaiende scheepsmotoren; motoronderdelen: zuigers, cilinderdeksels, kleppen, klepgeleiders, zuigerveren, tandwielen, pompen, krukas, nokkenas, turbo

Zeevisserij

Voor de theoretische lessen is een traditioneel ingericht klaslokaal een minimale vereiste. Er moet gestreefd worden naar het gebruik van kwaliteitsvol cursusmateriaal dat aansluit bij de leerdoelen. Gezien de specificiteit van het maritiem onderwijs moeten deze cursussen veelal zelf opgesteld worden, bijgevolg moet de school zorgen voor de beschikbaarheid van de nodige, actuele maritieme naslagwerken voor de leerkrachten. De beschikbaarheid van simulatieapparatuur is noodzakelijk voor een maritieme opleiding. Dit kan zowel onder de vorm van een opleidingsschip, een maritiem opleidingscentrum als door middel van gespecialiseerde software. Voor vele relevante onderwerpen is goede software en lesmateriaal voorhanden, veelal gratis af te halen van internet, zodat een performante internetverbinding op school zeer sterk aan te raden is.

Voor de specifieke vakken is het zeer belangrijk over het nodige demonstratiemateriaal te beschikken. Deze demonstraties kunnen gebeuren op school zelf, op een opleidingsschip of aan de hand van didactische uitstappen en leren op de werkplek.

Naast deze algemene minimale materiële eisen, zijn er ook een aantal specifieke:

- Nautische publicaties zoals Solas, Marpol,...
- Onder vorm van een simulatieklas, opleidingscentrum of opleidingsvaartuig of met afzonderlijke toestellen, de toestellen die courant gebruikt worden aan boord zoals: VHF-zender/ontvanger; Navtex; EPIRB; SART; radar; manuals; magnetisch kompas; gyrokompas;...
- Scheepsplannen; stabiliteitscurves en hydrostatische tabellen.
- Zeekaarten; steekpasser; pleischaal; nautische publicaties zoals 'Admiralty Tide Tables'.
- Reddingsvlot; toonmodellen van pyrotechnische middelen; demonstratiemateriaal zoals ankers, brandblusapparaten, stuurinrichting en schroeven.
- Demonstratiemateriaal in verband met scheepsmotoren; meetgereedschap zoals schuifmaat, meetlat, verschillende soorten winkelhaken en aftekengereedschap.
- Multimeters, voltmeters, ampèremeters, Ohm-meters,
- Schakeldraden in verschillende dikten en kleuren, automatische zekeringen; elektromagneet, batterijen, schakelaars, generatoren en transformatoren.
- Las- en brandapparatuur; boorgereedschap; slijpmolen met bijhorende schijven; voorbeelden van pakkingen; gereedschap voor het bewerken en spannen van buizen; pneumatisch gereedschap; zaagmachines: handgereedschappen: doorsneden van motoronderdelen; sleutelmotor; draaiende scheepsmotoren; motoronderdelen: zuigers, cilinderdeksels, kleppen, klepgeleiders, zuigerveren, tandwielen, pompen, krukas, nokkenas, turbo